

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen jalkautuminen Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutukseen

Kati Nyman

Kati Nyman

Opinnäyte

Liikunta ja terveyden edistäminen

2013

OPINNÄYTE	
Arcada	
Koulutusohjelma:	Liikunta ja terveyden edistäminen
Tunnistenumero:	11878
Tekijä:	Kati Nyman
Työn nimi:	Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen jalkautuminen Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen
Työn ohjaaja (Arcada):	Riitta Vienola
Toimeksiantaja:	Suomen Kuntoliikuntaliitto ry
<p>Tiivistelmä: Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) kehittäminen aloitettiin vuonna 2004, kun kansainvälistyvään Eurooppaan kaivattiin työkalua, jolla eri maiden tutkintojen vertailu ja ymmärtäminen helpottuisi. Vuonna 2008 EQF:n valmistuttua Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat jäsenmailleen suosituksen, jossa jäsenmaita kehoitettiin kytkemään omat kansalliset tutkintojen viitekehykset ja tutkintojärjestelmät EQF:ään. Suosituksen myötä Suomessa alettiin kehittää kansallista tutkintojen viitekehystä, johon sijoitettiin aluksi vain viralliset tutkinnot, mutta joka päätettiin tulevaisuudessa laajentaa koskemaan myös virallisten tutkintojen ulkopuolelle jääviä laajoja oppimiskokonaisuuksia. Tässä opinnäytetyössä tutkitaan, miten EQF on jalkautunut Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen vuosien 2004-2013 aikana. Työ on toteutettu toiminnallisena opinnäytetyönä ja sen tavoitteena on luoda kuvaus siitä prosessista, jossa EQF on jalkautunut Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen aina EU:sta koulutuksen käytännön toteutuksen tasolle asti. Jalkautumisprosessin kulku on kuvattu ulko-puolisen näkökulmasta ja se pohjautuu työn teoriaosuutta varten hankittuihin tietoihin. Lisäksi työn tavoitteena on luoda katsaus siitä miten Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus täyttää niille laajoille oppimiskokonaisuuksille asetetut vaatimukset, jotka tulevaisuudessa on tarkoitus liittää Suomen kansalliseen osaamisen viite-kehukseen. Työn ensisijaisena lopputuotoksena syntyi yksityiskohtainen prosessikuvaus, jossa havainnollistetaan miten EQF on jalkautunut Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen. Prosessikuvauksen tulkintaa tukemaan syntyi myös yksinkertaistettu malli. Työn toissijaisena lopputuotteena syntyi kirjallisessa muodossa tehty katsaus siitä, miten Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus täyttää niille laajoille oppimiskokonaisuuksille asetetut vaatimukset, jotka tulevaisuudessa on tarkoitus liittää Suomen kansalliseen viitekehykseen. Opinnäytetyön tuotoksia voidaan hyödyntää, kun halutaan päästä sisälle EQF:n jalkautumisprosessiin tai tietää Suomen Kuntoliikuntaliiton käymästä jalkauttamisprosessista.</p>	
Avainsanat:	EQF, Suomen NQF, Suomen Kuntoliikuntaliitto ry, Personal Trainer, koulutus
Sivumäärä:	62
Kieli:	suomi
Hyväksymispäivämäärä:	

EXAMENSARBETE	
Arcada	
Utbildningsprogram:	Idrott och hälsopromotion
Identifikationsnummer:	11878
Författare:	Kati Nyman
Arbetets namn:	Förankrandet av den europeiska referensramen för kvalifikationer till Finlands Motionsidrottsförbunds Personal Trainer –utbildning
Handledare (Arcada):	Riitta Vienola
Uppdragsgivare:	Finlands Motionsidrottsförbund rf
<p>Sammandrag:</p> <p>Utvecklandet av den europeiska referensramen för kvalifikationer (EQF) påbörjades _ 2004 då det i det mer och mer internationella Europa saknades ett verktyg för att underlätta jämförelse och förståelse av olika länders examina. År 2008 efter att EQF hade blivit färdigt gav Europaparlamentet och -rådet en rekommendation till medlemsstaterna om att koppla sina nationella kvalifikationssystem och referensramar till EQF. I Finland ledde rekommendationen till att det börjades utarbeta en nationell referensram för kvalifikationer som i första fas bestod av endast officiella examina men som i framtiden skulle utvidgas till att omfatta också _ övriga omfattande samlade kompetenser som hamnar utanför det officiella examenssystemet. I detta examensarbete undersöks processen där EQF har kopplats till Finlands Motionsidrottsförbunds Personal Trainer –utbildning mellan 2004 och 2013. Examensarbetet har genomförts som ett funktionellt examensarbete med syfte att skapa en beskrivning om processen där EQF har blivit förankrat till Finlands Motionsidrottsförbunds Personal Trainer –utbildning med början i EU och slutet i utbildningens praktiska genomföring. Processen har beskrivits ur en utomståendes synvinkel och den baserar sig på fakta som skaffats för teoridelen av detta arbete. Dessutom är arbetets syfte att skapa en översikt över hur utbildningen uppfyller kraven som försatts för de övriga omfattande samlade kompetenser som i framtiden ska anknytas till Finlands nationella referensram för kunnande. Som primär slutprodukt skapades en detaljerad tidslinje av processen där EQF har blivit kopplat till Finlands Motionsidrottsförbunds Personal Trainer –utbildning. För att stöda tolkningen av denna tidslinje skapades också en förenklad mall av samma process. Arbetets sekundära slutprodukt är en översikt i skriftlig form som handlar om hur utbildningen uppfyller kraven som försatts för de övriga omfattande samlade kompetenser som i framtiden ska anknytas till Finlands nationella referensram. Arbetets slutprodukter kan utnyttjas då man vill komma in i EQFs anknytningsprocess eller då man vill veta om anknytningsprocessen som Finlands Motionsidrottsförbund har gått igenom.</p>	
Nyckelord:	EQF, Finlands NQF, Finska Motionsidrottsförbund rf, Personal Trainer, utbildning
Sidantal:	62
Språk:	finska
Datum för godkännande:	

DEGREE THESIS	
Arcada	
Degree Programme:	Sport and health promotion
Identification number:	11878
Author:	Kati Nyman
Title:	Anchorage of the European Qualification Framework to Finnish Sport For All's Personal Trainer Course
Supervisor (Arcada):	Riitta Vienola
Commissioned by:	The Finnish Sport For All Association
<p>Abstract:</p> <p>The development of the European Qualifications Framework (EQF) started in 2004 when Europe lacked a tool to make simplify comparison and understanding of the qualifications of different countries. At 2008 the when the EQF was finished European Parliament and the Council of Europe gave a recommendation to the Member States to relate their National Qualifications Systems and Frameworks to the EQF. In Finland the recommendation lead to developing of the National Qualification Framework which in the first phase included only the official qualifications but which in the future would be extended to include also other broad courses that are not included in the qualification system. This degree studies the process where EQF has been anchored to the Finnish Sport for All Association's Personal Trainer course between years 2004 and 2013. The degree was executed as a functional degree and its primary aim is to create a description of the process where the EQF has been linked to the Finnish Sport For All Association's Personal Trainer course from the EU level up to the level of practical execution of the course. The linking process has been described from an outstanding's point of view and it's based on the information that have been gained for the theory part of the work. The secondary aim of this degree is to create an overview of how Finnish Sport For All Association's Personal Trainer course fulfills the requirements for those broad courses that will be included in Finland's National Qualification Framework in the future. The primary product of this degree is a detailed process description which demonstrates how the EQF has been linked to the Finnish Sport for All Associations Personal Trainer course. To support the interpretation of the process description also a simplified model was created. The secondary product is an overview in written form of how Finnish Sport for All Association's Personal Trainer course fulfills the requirements for those broad courses that will be included in Finland's National Qualification Framework in the future. The products of this degree can be used when wanting to get in the linking process of the EQF or when wanting to know of the linking process Finnish Sport for All Association has gone through.</p>	
Keywords:	EQF, the Finnish NQF, The Finnish Sport for All Association, Personal Trainer, education
Number of pages:	62
Language:	Finnish
Date of acceptance:	

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	8
2	KESKEISET KÄSITTEET	10
3	EUROOPPALAINEN TUTKINTOJEN VIITEKEHYS	11
3.1	Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen sisältö	11
3.2	Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tausta	13
3.3	Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen tavoitteet ja hyödyt	14
4	SUOMEN KANSALLINEN TUTKINTOJEN VIITEKEHYS	14
5	PERSONAL TRAINING	17
5.1	Mitä Personal Training on?	18
5.2	Personal Trainerin pätevyysvaatimukset	19
5.3	Personal Training –koulutuksen standardointi	20
5.3.1	<i>European Health & Fitness Association</i>	20
5.3.2	<i>Federation of International Sports, Aerobics and Fitness</i>	21
6	SUOMEN KUNTOLIIKUNTALIITON PERSONAL TRAINER –KOULUTUS	22
6.1	Suomen Kuntoliikuntaliitto ry	22
6.2	Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutuksen historia	24
6.3	Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutuksen toteutus ja sisältö	27
7	OPINNÄYTETYÖN TAVOITE	29
8	TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ	30
9	PROSESSIKUVAUS	32
9.1	Aiheen ja kysymyksenasettelun muodostuminen	33
9.2	Teoreettisen viitekehyyksen vahvistaminen	35
9.3	Lopputuotteen muodostuminen	36
10	PRODUKTI	37
10.1	Prosessikuvaus EQF:n jalkautumisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer – koulutukseen	37
10.2	Katsaus Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen ja Suomen kansalliseen tutkintojen viitekehyyksen suhteeseen	42
11	POHDINTA	43
11.1	Produktit	43
11.2	Työn toteutus	44
11.3	Työn eettisyys ja luotettavuus	45

11.4	Työn merkitys	46
11.5	Personal Trainer –koulutuksen sisällyttäminen kansalliseen tutkintojen viitekehykseen tulevaisuudessa.....	46
11.6	Oma oppiminen	47
LÄHTEET		49
LIITTEET		54

Kuvat

Kuva 1 Tutkintojen vertaaminen EQF:n avulla..... 11

Kuva 2 Prosessikuvaus EQF:n jalkautumisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen 39

Kuva 3 Yksinkertaistettu malli EQF:n jalkauttamisesta virallisten tutkintojen ulkopuolella olevaan koulutukseen 41

Taulukot

Taulukko 1 EHFA:n julkaisemat standardit syksyllä 2013 21

Taulukko 2 Personal Trainerin ydintietojen osa-alueet 29

1 JOHDANTO

Euroopassa alettiin vuonna 2004 kehittää yhteistä tutkintojen viitekehystä, kun Euroopan unionin jäsenmaat, työmarkkinoiden osapuolet sekä muut sidosryhmät toivoivat kansainvälistyvään Eurooppaan työkalua, jolla eri maiden tutkintojen vertailu ja ymmärtäminen helpottuisi. Viitekehykselle annettiin nimeksi ‘The European Qualification Framework for Lifelong Learning’ eli EQF. Tarve yhteiselle viitekehykselle oli suuri, sillä kansalaisten liikehdintä maasta toiseen lisääntyi jatkuvasti. Uuden viitekehysten myötä työnhakijat ja opiskelijat pystyisivät kertomaan ymmärrettävämmin pätevyytensä laajuuden ja toisaalta työnantajat sekä koulutustahot pystyivät ymmärtämään paremmin hakijoidensa pätevyyden. (Opetusministeriö 2009:13)

Vuonna 2008 Euroopan komissio ja neuvosto antoivat jäsenmailleen suosituksen EQF:n käyttöön otosta ja sen myötä jokaisen jäsenmaan tuli kuvailla kansallisten koulutusjärjestelmiensä ja viitekehystensä yhteydet ja vastaavuudet EQF:än. Moni jäsenmaa, mukaan lukien Suomi, päätti tällöin laatia tai kehittää omaa kansallista tutkintojen viitekehystään ottaen huomioon EQF:n ja sen asettamat vaatimukset. Suomessa Opetusministeriö asetti vuonna 2008 työryhmän laatimaan Suomen kansallista tutkintojen viitekehystä, johon ensimmäisessä vaiheessa sisällytettiin kaikki viralliset tutkinnot. Työryhmän vuonna 2009 antamassa ehdotuksessa kansallisesta viitekehuksesta todettiin, että viitekehuksesta tulisi tulevaisuudessa laajentaa kansallinen osaamisen viitekehys, jossa otettaisiin huomioon virallisten tutkintojen lisäksi myös muilla tavoin hankittu osaaminen. Työryhmä esitti, että viitekehysten laajentaminen voitaisiin aloittaa ottamalla ensiksi mukaan esimerkiksi sellaiset laajat oppimiskokonaisuudet, joita suoritetaan laajasti ja joille joku toimivaltainen taho on määritellyt osaamisvaatimukset. (Opetusministeriö 2009: 35, 83)

Suomen Kuntoliikuntaliitto (nykyinen Valo ry) alkoi vuonna 2011 ensimmäisenä Suomessa jalkauttaa EQF:ää kuntosaliliikunnan koulutuksiinsa, mukaan lukien liiton Personal Trainer –koulutukseen. Nämä koulutukset sijaitsivat virallisten tutkintojen ulkopuolella. Liitto käytti tässä apuna European Health & Fitness Association:in (EHFA) julkaisemia standardeja, jotka pohjautuvat EQF:ään. Liitto päivitti osan koulutuksistansa täyttämään EHFA:n standardit ja hankki näille koulutuksille myös

EHFA:n akkreditoinnin. Aikaisemmin liitto oli jo hankkinut osalle koulutuksistansa Federation of International Sports, Aerobics and Fitness:in (FISAF) sertifikaatin. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012:19-21, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012:19-21)

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on luoda kuvaus siitä prosessista, jossa EQF on jalkautunut Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen aina EU:n päätöksestä vuonna 2004 vuoteen 2012 asti, jolloin Suomen Kuntoliikuntaliitto lisäsi koulutustodistuksiinsa viittauksen vastaavaan EQF-tasoon. Samalla luodaan katsaus siitä, miten kyseinen koulutus täyttäisi vuonna 2009 julkaistut kriteerit niille virallisten tutkintojen ulkopuolella oleville oppimiskokonaisuuksille, jotka tulevaisuudessa mahdollisesti sisällytettäisiin Suomen kansalliseen osaamisen viitekehukseen. Opinnäytetyö on toteutettu tilaustyönä Suomen Kuntoliikuntaliitolle, joka opinnäytetyöprosessin aikana purettiin ja jonka toiminnot siirrettiin Valtakunnalliseen liikunta- ja urheiluorganisaatioon eli Valoon.

Opinnäytetyöni voidaan katsoa toimivan myös työkaluna ja esimerkkinä muille koulutuksen tarjoajille, kun nämä ryhtyvät jalkauttamaan eurooppalaista tutkintojen viitekehystä ja Suomen kansallista viitekehystä omiin koulutuksiinsa ja koulutusjärjestelmiinsä.

2 KESKEISET KÄSITTEET

European Health & Fitness Association (EHFA) on itsenäinen voittoa tavoittelematon järjestö, joka edustaa Euroopan terveys- ja kuntoilualaa EU-tasolla. EHFA:n tavoitteena on edistää kansalaisten liikuntaa tekemällä yhteistyötä Euroopan Unionin sekä muiden kansainvälisten organisaatioiden kanssa. EHFA:n toimintaan sisältyy standardien luominen terveys- ja liikunta-alalle. (EHFA 2013a)

EHFA Standards (vapaasti suomennettuna EHFA-standardit) on EHFA:n luoma standardisto, jossa kuvataan liikunta-alalla eri tehtävissä toimivien henkilöiden pätevyysvaatimukset eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen pohjautuen. (EHFA 2013b)

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF) on yhteinen eurooppalainen viitekehys, joka kytkee yhteen eri maiden kansallisia tutkintojärjestelmiä ja tutkintojen viitekehyksiä. Näin se toimii tulkkaustyökaluna eri maissa hankittuja koulutuksia vertailtaessa. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:3)

Federation of International Sports, Aerobics and Fitness (FISAF) on kansainvälinen, itsenäinen, demokraattinen ja voittoa tavoittelematon liitto, joka toimii kehittääkseen aerobic- ja fitness-alaa kansainvälisellä tasolla. Liitto toimii aktiivisena yli 40 maassa ja sen jäsenenä on pääasiassa eri maiden liikunta-alojen kattojärjestöjä sekä yksittäisten lajien kattojärjestöjä. Koulutus ja sertifiointi kuuluvat niihin osa-alueisiin, joiden parissa FISAF toimii. (FISAF International 2012a)

Kansallinen tutkintojen viitekehys (NQF) on työkalu, jolla maan tutkinnot kuvataan ja luokitellaan osaamisen kautta sekä sijoitetaan EQF-tasolle. Kansalliset tutkintojen viitekehykset koostuvat vaihtelevista määristä tasoja ja ne voivat joko kattaa koko kansallisen koulutusjärjestelmän kaikkine tasoineen tai vain osan siitä. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:11, Opetusministeriö 2009:16, 35)

Suomen Kuntoliikuntaliitto ry on terveyttä edistävän liikunnan asiantuntijajärjestö, jonka tavoitteena on ”edistää ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja yhteisöllisyyttä tukemalla liikunnallisesti aktiivisen elämäntavan syntyä, kehitystä ja ylläpitoa”. Keinot, joilla liitto pyrkii toteuttamaan tavoitteensa on asiantuntijoiden osaamisen lisääminen, kouluttaminen ja tutkimustoiminta. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:40)

3 EUROOPPALAINEN TUTKINTOJEN VIITEKEHYS

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys (The European Qualification Framework, EQF) on yhteinen eurooppalainen viitekehys, joka kytkee yhteen eri maiden kansallisia tutkintojärjestelmiä ja tutkintojen viitekehysiä. Viitekehyksestä käyteään myös nimeä 'eurooppalainen tutkintojen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi' sen yhden päätavoitteen mukaisesti. EQF toimii tulkkaustyökaluna, kun eri tutkintojärjestelmissä hankittuja osaamisia halutaan vertailla ja ymmärtää. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:3)

EQF:n avulla pystyy esimerkiksi tarkastamaan mille tasolle tietty osaaminen sijoittuu jonkun toisen maan tutkintojärjestelmässä alla olevan kuvan tavoin (Kuva 1)

Kuva 1 Tutkintojen vertaaminen EQF:n avulla (SeQF 2013)

3.1 Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyyksen sisältö

EQF:n sisällön muodostaa kahdeksan eri koulutustasoa, joita kutsutaan myös viitetasoiksi. Nämä tasot kattavat kaikki tutkinnot perustasosta edistyneeseen tasoon. Viitetaso yksi vastaa esimerkiksi perusopetuksen päättötodistusta ja taso kahdeksan tohtorinarvoa. Viitetasot on määritelty oppimistuloksissa, jotka on edelleen jaoteltu

tietoihin, taitoihin ja pätevyysiin. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:3-13, Opetusministeriö 2009:45) EQF:n viitetasojen määritelmät on avattu tarkemmin liitteessä 1. Määritelmissä käytetyt käsitteet oppimistulos, tiedot, taidot ja pätevyys on kuvattu tarkemmin alla.

Oppimistulos

EQF:ssä viitetasot on määritelty oppimistulosten avulla. Euroopan parlamentti ja neuvosto määrittelee oppimistulokset ”toteamukseksi siitä, mitä oppija tietää ja ymmärtää ja pystyy tekemään oppimisprosessin päätteeksi”. Oppimistulokset määritellään tietoina, taitoina ja pätevyyksinä. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:13)

Tiedot

Euroopan parlamentin ja neuvoston määritelmän mukaan ”tiedot ovat oppimalla tapahtuneen asioiden omaksumisen tulosta. Tiedot muodostuvat työ- tai opintoalaan liittyvien faktojen, periaatteiden, teorioiden ja käytäntöjen kokonaisuudesta. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä tiedot voivat olla teoria- ja/tai faktatietoja”. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:13)

Taidot

Euroopan parlamentti ja neuvosto määrittelee taidot ”kyvyksi soveltaa tietoja ja käyttää tietotaitoa tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisuun. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä taidot kuvataan kognitiivisina (loogisen, intuitiivisen ja luovan ajattelun käyttö) tai käytäntöön liittyvinä (kätevyys ja menetelmien, materiaalien ja työkalujen ja -välineiden käyttö)”. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:13)

Pätevyys

Euroopan parlamentin ja neuvoston määritelmässä pätevyys tarkoittaa ”todistettua kykyä käyttää tietoja, taitoja sekä henkilökohtaisia, sosiaalisia ja/tai menetelmällisiä valmiuksia työ- tai opintotilanteissa ja ammatilliseen ja henkilökohtaiseen kehitykseen. Eurooppalaisessa tutkintojen viitekehyksessä pätevyyttä kuvataan vastuun ja

itsenäisyyden perusteella”. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:13)

3.2 Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tausta

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten kehittäminen aloitettiin vuonna 2004, kun Euroopan unionin jäsenmaat, työmarkkinoiden osapuolet sekä muut sidosryhmät toivoivat välinettä, jolla eri maiden ja tutkintojärjestelmien vertailu helpottuisi. Euroopan komissio laati ensin asiantuntijaryhmän avulla luonnoksen viitekehystä, joka koostuu kahdeksasta tasosta ja jossa arviointi perustuu oppimistuloksiin. Oppimistulokset valittiin arviointiperustaksi, koska eri maiden koulutusjärjestelmät erosivat suuresti toisistaan ja esimerkiksi perinteinen aikasidonnainen määrittely ei tämän vuoksi olisi toiminut. Ensimmäinen luonnos viitekehystä julkaistiin Euroopan komission toimesta vuonna 2005 ja sen saama palaute osoitti, että eurooppalaiset sidosryhmät tukivat laajasti komission ehdotusta. Palautteen perusteella viitekehystä yksinkertaistettiin ja selvennettiin, kunnes syksyllä 2005 komissio esitti tarkennetun ehdotuksen viitekehystä. Vuonna 2007 viitekehys päätettiin ottaa käyttöön lopullisesti ja vuonna 2008 viitekehys hyväksyttiin virallisesti Euroopan parlamentin ja neuvoston toimesta. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:3)

Euroopan parlamentti ja neuvosto antoivat jäsenmailleen suosituksen 28. huhtikuuta 2008, jossa jäsenmaita kehoitettiin kuvailemaan vastaavuudet oman kansallisen tutkintojärjestelmänsä ja EQF:n välillä vuoteen 2010 mennessä. Kuvailussa tuli selkeästi käydä ilmi kansallisten tutkintojärjestelmien tasojen sekä EQF:n tasojen välinen suhde. Suosituksessa jäsenmaita kehoitettiin tekemään toimenpiteitä sen varmistamiseksi, että vuoteen 2012 mennessä kaikissa toimivaltaisten viranomaisten myöntämässä uusissa tutkintotodistuksissa oli kansallisten tutkintojärjestelmien mukainen selkeä maininta vastaavasta EQF-tasosta. Suosituksessa jokaista jäsenmaata kehoitettiin raportoimaan Euroopan parlamentille ja neuvostolle EQF:n käyttöönoton tuomista kokemuksista ja vaikutuksista viimeistään huhtikuun 23. päivään mennessä vuonna 2013. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:8-9)

3.3 Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tavoitteet ja hyödyt

Eurooppalaisella tutkintojen viitekehksellä on kaksi päätavoitetta: edistää kansalaisten liikkuvuutta maiden välillä sekä edistää elinikäistä oppimista. Yhteinen viitekehys edesauttaa opiskelijoiden ja työnhakijoiden liikkumista maasta toiseen, kun eri maissa ja tutkintojärjestelmissä kouluttautuneiden on helpompi kuvailla pätevyytensä laajuus yhteisessä viitekehksessä. Myös työnantajien ja koulutustahojen on helpompi ymmärtää ja tulkita hakijoidensa pätevyyksien laajuutta yhteisen viitekehksen avulla. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:3)

EQF edistää yksilötasolla elinikäisen oppimisen mahdollisuuksia, sillä se ottaa huomioon eri oppimisympäristöissä tapahtuneet koulutukset. Samasta syystä se myös helpottaa jatkokoulutusmahdollisuuksiin tarttumista. Koska EQF pohjautuu oppimistuloksiin, se helpottaa yleisesti epävirallisen ja virallisen oppimisen tunnustamista. EQF selkeyttää esimerkiksi toimialojen ja monikansallisten yritysten toteuttamia tutkintoja, jotka sijaitsevat kansallisten tutkintojärjestelmien ulkopuolella. Näin kansallisten viranomaisten tunnustamien tutkintojen sekä näiden ulkopuolelle jäävien tutkintojen vertailu ja yhteen kytkeminen helpottuu. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:4)

EQF täydentää muita Euroopan sisällä liikkuvuutta tukevia välineitä, joita ovat Euroopan unionin vaihto- ja yhteistyöohjelma korkeakouluille Erasmus, Europass-työkalu asiakirjojen yhteen kokoamiseksi ja ECTS-opintopistejärjestelmä. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto, 2009:4)

4 SUOMEN KANSALLINEN TUTKINTOJEN VIITEKEHYS

Tässä osassa perehdytään Suomen kansalliseen tutkintojen viitekehukseen sekä kansalliseen tutkintojen viitekehukseen yleisesti. Suomen kansallinen tutkintojen viitekehys pohjautuu edellisessä kappaleessa kuvattuun EQF:ään, ja sen kehittäminen aloitettiin monen muun jäsenmaan tavoin EQF:n tulemisen myötä. (Opetusministeriö 2009:80-83, Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:8)

Kansallinen tutkintojen viitekehys (NQF) on väline, jolla yksittäisen valtion tutkinnot kuvataan ja luokitellaan saavutetun oppimistason perusteella sekä sijoitetaan EQF-tasoille. Sen tavoitteena on integroida ja koordinoita kansallisia tutkintojärjestelmiä sekä parantaa tutkintojen selkeyttä, suorittamismahdollisuuksia, edistymistä ja laatua suhteessa työmarkkinoihin ja kansalaisyhteiskuntaan. Kansallisia tutkintojen viitekehymiä on käytössä myös Euroopan ulkopuolella, kuten Etelä-Afrikassa ja Australiassa, mutta Euroopassa kansallisten viitekehysten kehittäminen on erityisen vahvalla pohjalla EQF:n tulon ansiosta. Kansalliset tutkintojen viitekehukset koostuvat vaihtelevista määrästä tasoja, ja ne voivat joko kattaa koko kansallisen koulutusjärjestelmän kaikkine tasoineen tai vain osan siitä. (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:11, Opetusministeriö 2009:16, 35)

Euroopassa moni EU:n jäsenmaa aloitti kansallisen tutkintojen viitekehysten kehittämisen tai laatimisen EQF:n tuleminen myötä vuonna 2008. Tämän taustalla oli Euroopan komission ja neuvoston antama suositus, jossa jäsenmaita kehoitettiin kuvaamaan kansallisten tutkintojen viitekehysten (National Qualification Framework, NQF) tai kansallisten tutkintojärjestelmien (National Qualification System, NQS) yhteneväisyydet EQF:ään vuoteen 2010 mennessä. Suosituksessa jäsenvaltioita kehoitettiin myös asettamaan kansallisia koordinoitipisteitä, joiden tehtävänä oli tukea ja yhdessä muiden asiaan liittyvien kansallisten viranomaisten kanssa ohjata kansallisen tutkintojärjestelmän ja EQF:n välisiä suhteita, sekä edistää näiden suhteiden laatua ja avoimuutta. (Publications Office of the European Union 2010:6, Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:8)

Kansallisilla tutkintojen viitekehyksillä odotetaan olevan monia hyötyjä. Niiden odotetaan edistävän tutkintojen johdonmukaisuutta sekä läpinäkyvyyttä yksilöille ja työnantajille, edistävän yksittäisten tutkintojen näkyvyyttä sekä lisäävän eri oppimismuotojen tunnustamista. Lisäksi niiden toivotaan selventävän eri oppimispolkuja ja oppimisen etenemistä sekä lisäävän tutkintojen siirrettävyyttä. Kansallisten tutkintojen viitekehysten toivotaan muodostuvan kansallisiksi tutkintostandardien tarkistuspisteiksi, jotka lisäävät kansallisen uudistamisen toimintapolitiikan yhtenäisyyttä sekä vahvistavat kansainvälistä yhteistyötä, ymmärrystä ja vertailua. (Publications Office of the European Union 2010: 15)

Kansallisten tutkintojen viitekehysten merkitys on tärkeä erityisesti kahdesta näkökulmasta: ne tukevat EQF:n jalkauttamista sekä edistävät kansallisten koulutus- ja tutkintojärjestelmien uudistumista paremmin elinikäistä oppimista tukeviksi. Monissa maissa kansallinen viitekehys on kehitetty tai on aikomus kehittää kokonaisvaltaiseksi viitekehyykseksi, joka tunnustaisi myös virallisten tutkintojen ulkopuolella olevat tutkinnot tai muut laajat osaamiskokonaisuudet, kuten töissä tai vapaa-ajalla hankitun osaamisen. (Publications Office of the European Union 2010:6-7)

Suomen kansallinen tutkintojen viitekehys pohjautuu EQF:ään ja sen kehittäminen aloitettiin EQF:n tulemisen myötä. Viitekehysten on valmistanut opetusministeriön vuonna 2008 asettama NQF-työryhmä, eli tutkintojen tuottaman ja muun osaamisen kuvaamiseen perustuvan kansallisen viitekehysten valmistelutyöryhmä. Viitekehys on kuvaus Suomessa suoritettavista tutkinnoista ja korkeakoulutettujen erityispätevyyksistä. Suomen kansalliseen viitekehyyseen on aluksi sijoitettu ainoastaan opetushallinnon sekä muiden hallinnonalojen lainsäädännössä määritellyt tutkinnot ja korkeakoulutettujen erityispätevyudet. Viitekehyyksestä on tulevaisuudessa tarkoitus laajentaa kansallinen osaamisen viitekehys, joka tunnustaisi virallisten tutkintojen lisäksi myös tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevat laajat osaamiskokonaisuudet. Opetushallituksen asettama NQF-työryhmä esitti vuonna 2009 julkaisemassa ehdotuksessaan, että viitekehyyksessä tulee edetä kohti osaamisen viitekehystä. Tämän toteuttaminen tulisi työryhmän mukaan aloittaa esimerkiksi liittämällä viitekehyyseen ensiksi ne tutkintojärjestelmän ulkopuolella olevat laajat osaamiskokonaisuudet, joita suoritetaan paljon ja joille joku toimivaltainen taho on määritellyt osaamistavoitteet. Tällaisia olisivat esimerkiksi kelpoisuus- tai pätevyysvaatimuksiin liittyvät osaamiskokonaisuudet sekä osaamisen kehittämiseen ja ammattitaidon parantamiseen tähtäävät osaamiskokonaisuudet. (Opetusministeriö 2009:80-83)

Suomen kansallinen viitekehys sisältää EQF:n tavoin kahdeksan tasoa, jotka vastaavat EQF:n viitetasoa. Mikäli tutkinto sijoittuu esimerkiksi Suomen kansallisen viitekehysten tasolle 4, on sen EQF-taso myös 4. (Opetusministeriö 2009:38-39, 68, 79) Suomen kansallisessa tutkintojen viitekehyyksessä eri tasojen kuvauksia on täsmennetty verrattuna EQF:ään. Täsmennyksestä huolimatta tasokuvaukset ovat kuitenkin melko

yleisiä ja tarkoitus on, että tasokuvauksia tarkennetaan alakohtaisiksi esimerkiksi opetussuunnitelmien perusteissa ja vastaavissa asiakirjoissa. Suomen kansallisen tutkintojen viitekehyksen tasokuvauksissa osaamisen eri ulottuvuuksia (tiedot, taidot, pätevyys) ei ole eroteltu toisistaan vaan oppimistulokset on esitetty yleisesti ”osaamisena”. Lopullisten tasokuvausten valmistelussa on kuitenkin käytetty apuna NQF-työryhmän laatimia, osaamisen eri ulottuvuuksien mukaisesti ryhmiteltyjä tasokuvauksia. Näissä kuvauksissa osaaminen on ryhmitelty kategorioissa, joita ovat 1) tieto, 2) työskentelytapa ja soveltaminen (taito), 3) vastuu, johtaminen, yrittäjäyys, 4) arviointi ja 5) elinikäisen oppimisen avaintaidot. (Opetusministeriö 2009:38-39, 45-47, 85-86) Suomen kansallisen tutkintojen viitekehyksen tasojen kuvaukset on avattu tarkemmin liitteessä 2.

Suomen kansallisen tutkintojen viitekehyksen tavoitteena on tutkintojen kansallisen ja kansainvälisen läpinäkyvyyden sekä vertailtavuuden lisääminen, tutkintojärjestelmän toimivuuden ja selkeyden parantaminen sekä koulutusjärjestelmässä liikkumisen helpottaminen. Lisäksi tavoitteena on aiemmin hankitun koulutuksen tunnustamisen lisääminen ja yhtenäistäminen, elinikäisen oppimisen periaatteen konkretisoiminen sekä oppimislähtöisyyden ja oppimistulosten korostaminen. Välillisesti viitekehyksen katsotaan vaikuttavan positiivisesti siten, että osaamiseen, oppimistuloksiin ja tutkintojen laatuun kiinnitetään nykyistä enemmän huomiota. Lisäksi viitekehyksen odotetaan edesauttavan tutkintojen kehittämistä, lisäävän työelämän osaamistarpeiden huomioimista tutkinnoissa sekä yhtenäistävän tutkintojen kuvaamisessa käytettäviä käsitteitä. (Opetusministeriö 2009:38-39)

5 PERSONAL TRAINING

Tässä osassa luodaan katsaus Personal Training –alaan, eli siihen mitä Personal Training on, mitä pätevyysvaatimuksia Personal Trainerilla on ja miten alaa säädelään. Koska Personal Trainerin työnkuvaa eikä pätevyysvaatimuksia ole virallisesti määritelty, pohjautuu tämä osio pääasiassa poimintoihin eurooppalaisten Personal Trainereita sertifioivien järjestöjen sekä suomalaisen Personal Trainer -kouluttajan tekemistä kuvauksista.

5.1 Mitä Personal Training on?

Suomalaisen Personal Trainer -kouluttajan Trainer4You:n määritelmän mukaan ”Personal Training on henkilökohtaista kunto-, terveys- ja hyvinvointivalmennusta. Lisäksi se on pitkäjänteistä, suunnitelmallista ja seurannanalaista valmennusta, jossa asiakas on keskipiste. Personal Training on elämäntapojen muutosprosessi, jossa Personal Trainer toimii suunnannäyttäjänä ja tukijana. Personal Training on opetusta ja konsultointia kuntoilun, ravitsemuksen, eri liikuntalajien sekä uusien elämäntapojen osa-alueilla.” Personal Trainerin työ on asiakkaan kokonaisvaltaista elämäntapavalmennusta, jolla tuetaan asiakkaan omaa liikunta- ja terveystottumusten muutosprosessia. Työhön kuuluu fyysistä valmennusta, mutta myös valmennuksen psyykinen puoli on huomioitava. Asiakassuhteen kannalta tavoitteen asettelulla, motivoinnilla, asiakkaan itsetunnon ja –luottamuksen vahvistamisella sekä asiakaslähtöisellä viestinnällä, vuorovaikutuksella sekä henkisellä valmennuksella on merkittävä rooli. Erityistapausten (sairaudet, tules-vaivat, raskaus jne.), ikääntyneiden ja jatkokuntoutusasiakkaiden valmennuksessa osaaminen on välttämätöntä, tarvittaessa alan ammattilaisia konsultoiden. Lisäksi osaamista tarvitaan asiakkaan tietopääoman sekä osaamisen kartuttamiseen, sopivan asiakaskohtaisen kehityskaaren suunnitteluun sekä pitkäaikaisten asiakassuhteiden rakentamiseen. (Trainer4You 2013)

Iso-Britannian johtavan liikunta- ja terveysalan sertifiointiorganisaation Central YMCA Qualifications:in (CYQ) määritelmän mukaan Personal Trainer suunnittelee henkilökohtaisia kunto-ohjelmia tavoitteenaan auttaa asiakkaitaan saavuttamaan terveyteen ja kuntoon liittyviä tavoitteitaan. Personal Trainer voi toimia yksityisyrittäjänä tai esimerkiksi kuntosalin alaisuudessa. (CYQ 2013a, CYQ 2013b)

European Health & Fitness Organisation:in määritelmän mukaan Personal Trainerin työn tarkoitus on ohjata ja valmentaa asiakas läpi yhdessä sovitun harjoitusohjelman sekä avustaa asiakasta muutosprosessissa, jonka tavoitteena on käyttäytymismallien muuttaminen. Personal Trainerin työ sisältää EHFA:n mukaan harjoitusohjelmien suunnittelua, mukauttamista ja arviointia ottaen huomioon asiakaskunnan vaihtelevuuden. Ohjelmien suunnittelu, mukauttaminen ja arviointi tulee tehdä pohjautuen asiakkaalta kerättyyn ja analysoituun tietoon, jotta harjoitusohjelmien

tehokkuus voidaan taata. Lisäksi Personal Trainerin tulee rohkaista asiakasta osallistumaan säännölliseen harjoitteluun käyttäen motivointistrategioita tämän tavoitteen toteuttamiseksi. (EHFA 2011: 12-13)

5.2 Personal Trainerin pätevyysvaatimukset

EHFA:n mukaan Personal Trainerin tulee kyetä keräämään ja analysoimaan tietoa yksittäisistä asiakkaista ja toteuttamaan fyysisen kunnan arvioimista selvittääkseen asiakkaan kunnan ja taitotason. Lisäksi Personal Trainerin tulee kyetä identifioimaan, sopimaan ja arvioimaan lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteita. Personal Trainerin tulee myös kyetä tarjoamaan erilaisia asiakkaan tarpeiden mukaisia harjoitusohjelmia, joissa harjoittelun ohjelmointi otetaan huomioon. Personal Trainerin pitää kyetä hyödyntämään harjoitusympäristöjä parhaalla mahdollisella tavalla sekä tarjoamaan asiakkaalleen täsmällistä tietoa ravinnosta ja painonhallinnasta. Personal Trainerin tulee kehittää ja soveltaa motivointistrategioita kannustaakseen asiakasta noudattamaan harjoitusohjelmaa. Personal Trainerin tulee antaa hyvää asiakaspalvelua, olla positiivinen roolimalli ja pysyä ajan tasalla toimialansa kehityksestä. Personal Trainerin tulee tehdä tarkoituksen mukaisia päätöksiä koskien asiakasta, hänen harjoitusohjelmaansa ja tavoitteitansa sekä tarvittaessa ohjata asiakas sopivammalle ammattilaiselle. (EHFA 2011:13)

Wen-Yu Chiu et. al (2010) esittää, että Personal Trainerin pätevyys koostuu kolmesta osasta, jotka ovat opettaminen, toteutus ja palvelu. Opettamiseen sisältyy kurssin laatu, asiakkaan ohjaaminen ja vuorovaikutus, kurssin innovointi, ohjauksen suunnittelu ja järjestely sekä asiakkaan harjoittelun lopputulos. Toteutukseen kuuluu ohjaisaika-aulun järjestäminen, ohjauspalveluiden myynti, uusien asiakkaiden rekrytointi ja markkinointitaidot. Palvelu käsittää hallinnoinnin, imagon edistämisen, vuorovaikutuksen muiden kanssa, osallistumisen aiheeseen liittyvään toimintaan ja aiheeseen liittyvän tiedon tarjoamisen. Näistä Personal Trainerin pätevyuden osa-alueista eniten merkitystä on toteutuksella ja vähiten palvelulla. (Wen Yu-Chiu et. al 2010)

5.3 Personal Training –koulutuksen standardointi

Tässä osassa kuvaillaan ne kaksi järjestöä, joiden sertifiointin Suomen Kuntoliikuntaliitto on hankkinut Personal Trainer –koulutukselleen. Kyseiset järjestöt ovat European Health & Fitness Association ja Federation of International Sports, Aerobics and Fitness. Molemmat järjestöt toimivat Euroopassa tarkoituksenaan luoda suosituksia ja asettaa tutkinto- ja koulutusstandardeja kuntoilualan kouluttajille ja ammattilaisille. Järjestöt ovat aloittaneet yhteistyön vuonna 2010 yhteisten päämäärien saavuttamiseksi. (ActiveIQ 2013)

5.3.1 European Health & Fitness Association

European Health & Fitness Association (EHFA) on itsenäinen voittoa tavoittelematon järjestö, joka perustettiin Brysselissä vuonna 2001 edustamaan Euroopan terveys- ja kuntoilualaa EU-tasolla. EHFA:n päämääränä on saada eurooppalaiset fyysisesti aktiivisemmaksi, jolloin sekä väestö, Euroopan unioni että Euroopan terveys- ja kuntoiluala hyötyvät. Järjestön tavoitteina on nostaa Euroopan terveys- ja kuntoilualan standardeja sekä edistää ohjaamisen ja harjoittelun laatua, jotta ne haasteet, jotka kasvava inaktiivisuus ja lihavuus Euroopassa asettavat, olisi helpompi kohdata. EHFA kerää ja välittää ajankohtaista tietoa jäsenilleen tarkoituksenaan paitsi dokumentoida Euroopan kuntoilualaa myös ajaa eteenpäin alaan liittyvää tutkimusta. EHFA toimii myös verkostoitumisalustana kaikille, jotka ovat kiinnostuneita kuntoilusta, olivatpa he yksityishenkilöitä, yrityksiä tai järjestöjä. EHFA:n toimintaa rahoittaa EU. (EHFA 2013a)

EHFA Standards Council (vapaasti suomennettuna standardineuvosto) on itsenäinen elin EHFA-järjestön sisällä, joka on vastuussa liikunta- ja terveysalan koulutuksia säätelevien viitekehysten ja standardien kehittämisestä. Standards Councilin päätehtävänä on katsoa, että eurooppalaiset liikunta- ja terveysalan koulutuksien viitekehukset ovat tarkoituksenmukaiset ja ajankohtaiset sekä varmistaa, että European Register of Exercise Professionals:in (EREPS) kehitys tapahtuu EHFA:n standardien mukaisessa linjassa. Sen lisäksi Standard Council valvoo EHFA:n valtuutettujen koulutustarjoajien akkreditointiprosessia. (EHFA 2013)

EHFA Standards Council alkoi vuosina 2004–2007 kehittää mm. EU:n rahoittamana yleiseurooppalaisia pätevyysvaatimuksia tiettyihin liikunta-alan ammatteihin. Vuonna 2010 standardit päivitettiin kohtaamaan EQF:n vaatimukset. Huhtikuussa 2011 EHFA Standards Council sai valmiiksi Personal Trainer – standardin kolmen muun standardin ohella. Vuonna 2012 EHFA julkaisi lisää standardeja, mukaan lukien EQF-tasolle 5 sijoittuvan Exercise for Health Specialist -standardin. (EHFA 2013c) Syksyyn 2013 mennessä EHFA on julkaissut yhteensä yhdeksän standardia, joista yksi sijoittuu EQF-tasolle 2, kaksi EQF-tasolle 3, neljä EQF-tasolle 4 ja kaksi EQF-tasolle 5. (EHFA 2013b) Nämä ovat kuvattuna myös alla olevassa taulukossa (Taulukko 1).

Taulukko 1EHFA:n julkaisemat standardit syksyllä 2013 (EHFA 2013b)

EHFA-Standardit	EQF-taso
Fitness Assistant	2
Fitness Instructor	3
Group Fitness Instructor	3
Personal Trainer	4
Youth Fitness Instructor	4
Active Ageing Trainer	4
Exercise for Health Specialist	5
Pilates Teacher	4
Pre-Diabetes Specialist	5

Vuosien 2012 – 2013 aikana EHFA:n on tarkoitus julkaista kahdeksan uutta standardia, mukaan lukien ensimmäinen EQF-tasolle 6 sijoittuva standardi. EHFA:n standardien kehittämisessä lähtökohtana ovat olleet työelämälähtöisyys sekä eurooppalainen tutkintojen viitekehys (EQF). Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen tapaan standardit perustuvat oppimistuloksiin, jotka ovat määritelty tiedoissa, taidoissa sekä pätevydessä. EHFA:n standardit sijoittuvat EQF-tasoille 2-5. (EHFA 2013b)

5.3.2 Federation of International Sports, Aerobics and Fitness

FISAF on kansainvälinen, itsenäinen, demokraattinen ja voittoa tavoittelematon liitto, joka toimii kehittääkseen aerobic- ja kuntoilualaa kansainvälisellä tasolla. Liitto toimii

aktiivisena yli 40 maassa ympäri maailman ja sen jäsenenä on pääasiassa eri maiden liikunta-alojen kattojärjestöjä sekä yksittäisten lajien kattojärjestöjä. FISAF:in tavoite on edistää kansainvälistä yhteistyötä jäsentensä keskuudessa kuntoilualalla ja edesauttaa kaupallisten sekä ei-kaupallisten aktiviteettien laajenemista erityisesti kahden osa-alueen kohdalla, joista toinen on kuntoilualan ammattilaisten koulutus. Liiton tavoitteena on myös kehittää liikunta-alan palveluita ja edistää säännöllisen liikunnan asemaa osana terveellistä elämäntapaa sekä osana ylipainon, lihavuuden ja muiden elintasosairauksien ehkäisijänä. (FISAF International 2013a) FISAF myöntää sertifikaatteja neljälle eri ammattikuvaukselle mukaan lukien Personal Trainer. FISAF Personal Trainer –sertifikaatti on tunnustettu noin 30 maassa ympäri maailman. (FISAF 2013b)

6 SUOMEN KUNTOLIIKUNTALIITON PERSONAL TRAINER –KOULUTUS

Tässä osassa kuvataan työn tilaaja Suomen Kuntoliikuntaliitto ry ja sen Personal Trainer –koulutuksen historia, sisältö ja toteutus. Kuvauksissa on käytetty hyödyksi liiton toimintakertomuksia vuosilta 1995-2012, sähköpostihaastattelua liiton entisen koulutuspäällikön kanssa sekä liiton nettisivuja.

6.1 Suomen Kuntoliikuntaliitto ry

Suomen Kuntoliikuntaliitto ry on terveyttä edistävän liikunnan asiantuntijajärjestö, jonka tavoitteena on ”edistää ihmisten hyvinvointia, terveyttä ja yhteisöllisyyttä tukemalla liikunnallisesti aktiivisen elämäntavan syntyä, kehitystä ja ylläpitoa”. Keinot, joilla liitto pyrkii toteuttamaan tavoitteensa on asiantuntijoiden osaamisen lisääminen, kouluttaminen ja tutkimustoiminta. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:40)

Kuntoliikuntaliitto sai alkunsa 19.10.1961, kun Suomen Kuntourheiluliitto perustettiin edustamaan suomalaista kuntourheilua. Liiton tavoitteeksi asetettiin suomalaisten aktivointi säännölliseen liikuntaan fyysisen ja psyykkisen kunnan, työkyvyn ja terveyden edistämiseksi ja ylläpitämiseksi. Lisäksi liiton tavoitteena oli hyvien

ajanviettopapojen juurruttaminen Suomen kansalaisiin. Liiton toiminnan toivottiin ulottuvan koko Suomen kansaan ja erityisesti myös niihin kansalaisiin, jotka eivät olleet mukana urheiluseurojen toiminnassa. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:6)

Ajan kuluessa liiton tavoitteita, sääntöjä ja toimintoja on muutettu, jotta ne vastaisivat kulloinkin vallitsevan tilanteen asettamia vaatimuksia. Vuonna 2005 nimeksi vaihdettiin Suomen Kuntoliikuntaliitto, koska sanan ”urheilu” koettiin herättävän joissakin ihmisissä negatiivista asennoitumista ja koska se ei kuvannut liiton toimintaa toivotulla tavalla. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:16)

Kesäkuussa 2012 Suomen Kuntoliikuntaliitto, Nuori Suomi, Suomen Liikunta ja Urheilu (SLU) ja Olympiakomitea perustivat uuden liikunta-alan kattojärjestön, joka sai aluksi nimekseen Uusi liikuntajärjestö ry. Marraskuussa uuden liikuntajärjestön nimeksi julistettiin Valo (Valtakunnallinen liikunta- ja urheiluorganisaatio ry). Vuoden 2013 alusta Kuntoliikuntaliiton, Nuoren Suomen ja SLU:n toiminnot ja henkilökunta siirtyivät Valoon ja alkuvuodesta järjestö kävi läpi yhteistoimintamenettelyt. Valo siirtyi uuteen organisaatioon huhtikuussa 2013. (Valo 2013a, Valo 2013b)

Suomen Kuntoliikuntaliitto aloitti terveystoimintaan liittyvän koulutustoimintansa vuonna 1967, kun se silloisena Kuntourheiluliittona järjesti ensimmäisen kuntokoulun ohjaajakurssin Pajulahdessa. Seuraavana vuonna liitto järjesti yhteistyössä Kisakallion Urheiluopiston kanssa kuntourheilujohtajakurssin, joka oli tarkoitettu liikunnanohjaajien jatkokoulutukseksi. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:10)

Vuosien varrella liiton koulutustoiminta on laajentunut ja vuonna 2012 liitolla oli kolme pääasiallista koulutuskokonaisuutta. Strategisen henkilöstöliikunnan kaksiosainen koulutuskokonaisuus on suunnattu HR -, hyvinvointi-, liikunta- ja työterveysasiantuntijoille, joiden tehtävänä on suunnitella ja edistää henkilöstön terveyttä, hyvinvointia ja liikunta-aktiivisuutta. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013b) Kaksitasoinen ja moniosainen Liikuttaja-koulutus on suunnattu kaikille aikuisryhmiä ohjaaville ja valmentaville tai siitä kiinnostuneille henkilöille (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013c, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013d). Liiton kuntosalikoulutuksiin kuuluu viisi eri tasolle sijoittuvaa koulutusta, jotka muodostavat koulutusputken (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013a).

6.2 Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutuksen historia

Suomen Kuntoliikuntaliiton nykyinen Personal Trainer -koulutus alkoi muotoutua 1990-luvulla kuntosalikoulutuksen kasvaneen kysynnän myötä. Vuosina 1995-1997 nykyistä Personal Trainer -koulutusta vastaava koulutus oli nimeltään Kunto- ja liikuntasaliohjaajan diplomikurssi. Pääasiassa näinä vuosina kyseinen kurssi järjestettiin kerran vuodessa ja osallistujamäärä oli noin 12 henkilöä. Koulutuksen kehittämistä ja osittaisesta toteutuksesta vastasi tuolloin liiton kuntosaliohjaajakoulutuksen sekä saliohjaajakoulutuksen työryhmä. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 1997:14, Suomen Kuntoliikuntaliitto 1996:10, Suomen Kuntoliikuntaliitto 1995:10)

Vuonna 1998 järjestettiin ensimmäinen FISAF Fitness Personal Trainer -koulutus, joka tuli entisen kunto- ja liikuntasaliohjaajan diplomikurssin tilalle. Koulutuksen 15 osallistujalle jaettiin myös ensimmäiset FISAF Fitness Personal Trainer -sertifikaatit Suomessa. Suomen Kuntoliikuntaliitosta (silloinen Kuntourheiluliitto) tuli tuolloin ainut koulutustaho Suomessa, joka tarjoaa FISAF:in ohjaajakoulutusjärjestelmän standardit täyttävää koulutusta. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 1998:22)

Vuosien 1999 ja 2000 aikana liiton Personal Trainer -koulutusta kehitettiin. Koulutusmateriaalit tarkistettiin ja ajanmukaistettiin. Molempina vuosina toteutettiin yksi Personal Trainer -koulutus, joista valmistui 26 sertifioitua Personal Traineria vuonna 1999 ja 23 vuonna 2000. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2000:14-15, Suomen Kuntoliikuntaliitto 1999:27-28)

Vuosina 2001 ja 2002 liiton Personal Trainer -koulutus järjestettiin Eerikkilän urheiluopistolla. Vuonna 2002 järjestettiin yksi Personal Trainer -koulutus, josta valmistui 19 FISAF-sertifioitua Personal Traineria. Koulutus toteutettiin tällöin ensimmäistä kertaa kolmessa lähiopetusjaksossa kahden sijaan. Myös laajat ja monipuoliset kirjalliset ja suulliset näyttökokeet sisällytettiin uudistuneeseen koulutukseen. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:16, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2002:15-16, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2001:16)

Vuonna 2003 Suomen Kuntoliikuntaliitto järjesti kaksi Personal Trainer -koulutusta, joista toinen oli avoin kaikille sopivan pohjakoulutuksen omaaville. Toinen koulutus

järjestettiin osana liikunnanohjaajan eli nykyisen liikuntaneuvojan tutkintoa yhteistyössä Varalan urheiluopiston kanssa. Vuoden 2003 koulutuksista valmistui yhteensä 49 FISAF-sertifioitua Personal Traineria. Vuonna 2004 järjestettiin edellisvuoden malliin kaksi Personal Trainer -koulutusta, joista toinen oli avoin ja toinen järjestettiin puolestaan yhteistyössä Pajulahden urheiluopiston kanssa vapaaehtoisena osana liikunnanohjaajan (nykyisen liikuntaneuvojan) tutkintoa. Vuonna 2004 valmistui 56 FISAF-sertifioitua Personal Traineria. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2004:14, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2003:13-14)

Vuonna 2005 Suomen Kuntoliikuntaliitosta tuli FISAF:in täysjäsen ja liiton edustaja nimitettiin FISAF:in koulutusvaliokuntaan. Personal Trainer -koulutus perustui FISAF:in määrittelemiін kriteereihin. Personal Trainer -koulutuksen pääsyaatimuksena oli liikunnallinen tai terveydenhuollon pohjakoulutus ja koulutustaustasta riippuen mahdollisesti Kuntoliikuntaliiton muita täydennyskoulutuksia. Vuonna 2005 toteutettiin 2 koulutusta joista valmistui 59 FISAF-sertifioitua Personal Traineria. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2005:19-20)

Vuonna 2006 ja 2007 järjestettiin molempina vuosina kaksi Personal Trainer -koulutusta, joista toinen oli avoin ja toinen järjestettiin yhteistyössä Varalan urheiluopiston kanssa osana liikuntaneuvojan tutkintoa. Vuoden 2006 koulutuksista valmistui yhteensä 41 Personal Traineria ja vuonna 2007 Personal Traineriksi valmistui 34 henkilöä. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2007:19-20, Suomen Kuntoliikuntaliitto 2006:19-20)

Vuonna 2008 käynnistettiin neuvottelut Lappeenrannan ja Mikkelin Ammattikorkeakoulujen kanssa tarkoituksena sisällyttää FISAF Personal Trainer -koulutus osaksi fysioterapeutin tutkintoa. Koulutus toteutettiin ensimmäistä kertaa yhteistyössä Lapin urheiluopiston kanssa niin, että osan koulutuksesta toteutti urheiluopiston opettajat. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2008:18-20).

Vuonna 2009 toteutettiin kolme FISAF Personal Trainer -koulutusta; yksi avoin, yksi yhteistyössä Varalan urheiluopiston kanssa osana liikuntaneuvojan tutkintoa ja yksi yhteistyössä Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa osana fysioterapeutin tutkintoa. Näistä kouluksista valmistui yhteensä 40 Personal Traineria. Koska yhteistyö Mikkelin ammattikorkeakoulun kanssa oli onnistunut, käynnistettiin neuvottelut vastaavanlaisen

yhteistyön kehittämisestä Lappeenrannan ja Turun ammattikorkeakoulujen kanssa. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2009:19-20)

Liiton kuntosalikoulutuksen ydinosaamiseksi ja avainalueeksi oli noussut yksilöllisen elämäntapamuutosprosessin ohjaaminen liikunnan ja ravitsemuksen osalta. Vuonna 2009 koulutustoiminnan suunnittelun, uudistamisen ja päivittämisen mainitaan olleen jatkuvaa prosessointia, joka on toteutettu pääasiassa läheisen, avoimen ja luottamuksellisen yhteistyön avulla koulutuksen ydinosaajien ja liiton eri toimialojen asiantuntijoiden kesken. FISAF Personal Trainer -koulutusmateriaalien päivittäminen aloitettiin keväällä 2009 ja se jatkui aina 2010 asti. Uusi merkittävä osa koulutuksen kehittämistä oli syksyllä 2009 käynnistynyt yhteistyöhanke Innosportin ja FISAF:in kanssa, jossa rakennettiin ja luotiin kokonaan uudenlainen sähköinen oppimisympäristö liiton koulutukselle. Yhteistyö FISAF:in kanssa tiivistyi ja suunnitelmissa oli osallistua aktiivisesti Euroopan tasolla Personal Trainer -koulutuksen standardien luomiseen ja rakentamiseen. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2009:19-20)

Vuonna 2010 järjestettiin yksi yleinen FISAF Personal Trainer -koulutus ja tämän lisäksi Personal Trainer -koulutuksia järjestettiin yhteistyössä urheiluopistojen kanssa. Personal Trainer -koulutus päivitettiin ja jaettiin moduuleihin, joiden suunniteltiin tarjoavan mahdollisuuden suorittaa Personal Trainer -koulutus sopivissa jaksoissa ja tarvittaessa myös eri kohteissa. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2010:21-23)

Vuoden 2011 alussa Suomen Kuntoliikuntaliitto liittyi EHFA:n jäseneksi. Yhteistyö urheiluopistojen kanssa laajeni ja tiivistyi. Ruotsinkielinen koulutusyhteistyö Folkhälsanin kanssa johti yhteistyöhön Norvalla Folkhögskolanin kanssa ja koulutusmateriaaleja alettiin kääntää ruotsiksi. Syksyllä 2011 aloitettiin yhteistyö Helsingin evankelisen opiston kanssa, jossa Personal Trainer -koulutus sisällytettiin terveystiedon perusopintoihin ja täten ensimmäistä kertaa yliopistotason opintoihin. Koska koulutuksen kysyntä kasvoi jatkuvasti, käynnistettiin Lapin ja Kuortaneen urheiluopistojen opettajien kouluttaminen ja perehdyttäminen liiton koulutusmateriaaleihin. Kansainvälisen yhteistyön kehittäminen jatkui EHFA:n liittymisen lisäksi osallistumisena FISAF-koulutuskomiteaan ja muihin merkittäviin tapahtumiin. Yhteistyö Innosportin kanssa koulutusmateriaalien siirtämiseksi

sähköiseen oppimisympäristöön jatkui. Personal Trainer –koulutuksen kirjallinen oppimateriaali päivitettiin keväällä. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2011:26-29)

Vuonna 2012 Suomen Kuntoliikuntaliitto sai ensimmäisenä kouluttajana Suomessa EHFA:n Certified Training Provider –oikeudet. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012:19-21) Liiton entinen koulutuspäällikkö Stefan Westerback kertoi 30.10.2013 tehdyssä sähköpostihaastattelussa, että tätä edelsi noin puoli vuotta kestänyt hakuprosessi, jossa liitto välitti yksityiskohtaiset tiedot koulutuksistaan mukaan lukien tiedot liiton koulutusten sisällöistä, koekäytännöistä, tilastoista ja historiasta, kouluttajista ja liiton historiasta. Liitto pyrki aktiivisesti vaikuttamaan alan kehitykseen olemalla mukana luomassa uusia koulutusjärjestelmiä sekä –standardeja. Vuoden 2012 aikana liitto oli mukana toimeenpanemassa yhtä EU-hanketta sähköisen oppimisympäristön luomiseksi, minkä pilottivaihe käynnistyi vuoden 2013 alussa. Liiton koulutusmateriaalien kääntäminen ruotsiksi saatiin päätökseen. Yhteistyö urheiluopistojen ja muiden yhteistyöoppilaitosten kanssa jatkui entistä laajempaan ja tiiviimpäänä. Syksyllä 2011 aloitettu yhteistyö Helsingin evankelisen opiston kanssa, jossa Personal Trainer –koulutus liitettiin ensimmäistä kertaa osaksi yliopistotason opintoja, saatiin onnistuneesti päätökseen. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012:19-21)

Suomen Kuntoliikuntaliiton entinen koulutuspäällikkö Stefan Westerback arvioi 30.12.2013 tehdyssä sähköpostihaastattelussa, että avoimissa Personal Trainer -koulutuksissa on koulutettu vuosien 1999-2013 aikana keskimäärin 15 Personal Traineria vuodessa ja yhteistyössä urheiluopistojen ja muiden oppilaitosten kanssa on koulutettu tämän lisäksi vuosittain 40 Personal Traineria vuosien 2005-2013 aikana. Vuosien 1999-2013 aikana Suomen Kuntoliikuntaliitto on kouluttanut siis yhteensä noin 570 Personal Traineria.

6.3 Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutuksen toteutus ja sisältö

Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutus on toistaiseksi liiton koulutusputken korkeimman tason koulutus. Sitä edeltää neljä alemman tason koulutusta, jotka ovat Perus- ja Lisenssikoulutus, Liikuntaravitsemuskoulutus ja Fyysisen kunnon testauskoulutus. Liiton Personal Trainer -koulutus koostuu neljästä

lähiopetusjaksosta, etätyöstä sekä kirjallisesta että käytännön kokeesta. Neljä lähiopetusjaksoa sijoittuu keskimäärin viiden kuukauden mittaiselle ajanjaksolle ja käsittää yhteensä 150 opetustuntia. Lähiopetusjaksojen ohella kouluttautuvat tekevät etätyötä, joka käsittää vähintään yhden asiakkaan henkilökohtaisen ohjaamisen ja täydellisen liikuntaohjelman suunnittelun. Kokeet järjestetään viimeisen lähiopetusjakson yhteydessä, ja niiden vastauksista vähintään 75 % tulee olla oikein, jotta koe hyväksytään läpäistyksi. Jotta koko koulutus hyväksyttäisiin läpäistyksi, tulee kouluttautuvan läpäistä sekä kokeet että suorittaa etätyö hyväksytysti. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012e)

Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus on tarkoitettu liikunnan ammattilaisille, joilta löytyy vaadittava pohjakoulutus sekä vähintään kahden vuoden työkokemus liikunnan alalta. Hyväksyttäväksi pohjakoulutukseksi lasketaan liiton oman koulutusputken lisäksi esimerkiksi hierojan, liikunnanohjaajan, fysioterapeutin tai liikunnanopettajan tutkinto. Koulutuksen tavoite on auttaa sekä vähemmän että enemmän kokeneita ammattilaisia ohjaamaan ja kannustamaan ihmisiä heidän yksilöllisissä elämäntapamuutoksissaan. Koulutuksen läpäisseiltä ohjaajilta odotetaan kykyä soveltaa tietojaan toiminnallisesta anatomiasta, fyysisestä harjoittelusta ja terveellisestä ruokavaliosta käytäntöön niin kunto- kuin terveysliikunnassa. Tämän lisäksi koulutuksessa panostetaan Personal Trainerilta vaadittavien vuorovaikutustaitojen ymmärtämiseen sekä valmiuteen toimia itsenäisenä yrittäjänä ja kehittää itselleen toimiva ja yksilöllinen palvelukokonaisuus. (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2012)

Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutuksen sisältö pohjautuu EHFA:n määrittelemiin Level 4 Personal Trainer -standardeihin, jotka taas pohjautuvat EQF:ään. EHFA standardit määrittelevät koulutuksen käyneiltä odotettavat oppimistulokset EQF:n tapaan tietojen, taitojen ja pätevyyksien avulla. Koulutuksen ydintiedot jaetaan EHFA:n Level 4 Personal Trainer –standardien mukaisesti seitsemään osa-alueeseen, jotka on esitetty seuraavassa taulukossa (Taulukko 2). (Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013d)

Taulukko 2 Personal Trainerin ydintietojen osa-alueet (EHFA 2011)

1	Personal Trainerin rooli
2	Toiminnallinen anatomia
3	Fysiologia
4	Ravinto
5	Terveys ja kunto psykososiaalisesta näkökulmasta
6	Terveyden ja kunnan arviointi (sis. tiedon kerääminen ja analysointi)
7	Harjoittelun mukauttaminen, suunnittelu ja ohjelmointi

7 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE

Tämän opinnäytetyön tarkoitus on ensisijaisesti luoda kuvaus siitä prosessista, jossa EQF on jalkautunut Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen. Samalla luodaan katsaus siihen, miten kyseinen koulutus täyttäisi vuonna 2009 julkaistut kriteerit niille virallisten tutkintojen ulkopuolella oleville oppimiskokonaisuuksille, jotka tulevaisuudessa mahdollisesti sisällytetään Suomen kansalliseen osaamisen viitekehukseen. Opinnäytetyö on toteutettu tilaustyönä Suomen Kuntoliikuntaliitolle eli nykyiselle Valo ry:lle.

Suomen Kuntoliikuntaliitossa EQF:n jalkauttamisesta Personal Trainer –koulutukseen vuosien 2011 ja 2012 aikana vastasi silloinen koulutuspäällikkö, joten tämän opinnäytetyön tuotteena syntyvä kuvaus on ulkopuolisen henkilön käsitys prosessista. Tästä syystä tarkoituksena ei ole kuvata jalkauttamisprosessia aivan kaikkine pienine yksityiskohtineen vaan luoda mahdollisimman tarkka kuvaus vallitsevien lähtökohtien pohjalta ja ottaa ensimmäinen askel vielä toistaiseksi yleisesti tuntemattoman prosessin kuvaamisessa. Kuvauksen tekeminen toteutetaan varsinaisen prosessin jo tapahduttua, koska kuvausta ei prosessin läpiviemisen yhteydessä tehty ja koska siitä arvellaan olevan hyötyä Suomen Kuntoliikuntaliitolle koulutusten kehittämisessä tulevaisuudessa. Kuvaus toteutetaan kirjallisesti aikajanamaisessa muodossa, jossa tutkimuksessa selvinneet tapahtumat on kirjattu aikajanan eri vaiheille.

Työn toissijainen tarkoitus on luoda katsaus siitä, miten Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutus täyttäisi vuonna 2009 julkaistut kriteerit niille virallisten tutkintojen ulkopuolella oleville oppimiskokonaisuuksille, jotka tulevaisuudessa mahdollisesti sisällytettäisiin Suomen kansalliseen osaamisen viitekehykseen. Tämän produktin taustalla on ajatus siitä, että Suomen Personal Training –alan säätelyn voisi mahdollisesti aloittaa hyväksymällä tietyt kriteerit täyttävät Personal Trainer –koulutukset Suomen kansalliseen tutkintojen ja muun osaamisen viitekehykseen. Tämän produktin avulla Suomen Kuntoliikuntaliitto voi aloittaa ja jatkaa keskustelua Personal Trainer –koulutusten sijoittamisesta kansalliseen tutkintojen viitekehykseen.

Muille koulutuksen tarjoajille opinnäytetyöni voidaan katsoa toimivan työkaluna ja esimerkkinä, kun nämä ryhtyvät jalkauttamaan EQF:ää ja Suomen kansallista viitekehystä omiin koulutuksiinsa ja koulutusjärjestelmiinsä. Työn tuotteet liitetään osaksi opinnäytetyöraporttia, ja ne löytyvät sen osiosta *Produkti*.

8 TOIMINNALLINEN OPINNÄYTETYÖ

Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto ammattikorkeakoulun perinteiselle tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Sen tarkoituksena on usein käytännön toiminnan ohjeistaminen, opastaminen, järjestäminen tai järjeistäminen. Toiminnallinen opinnäytetyö voidaan toteuttaa usealla eri tavalla riippuen alan vaatimuksista, mutta sen lopputuote on aina jokin konkreettinen produkti. (Airaksinen & Vilka 2003:9, 51) Toiminnallisessa opinnäytetyössä yhdistyy toiminnallisuus eli ammatillinen taito, teoreettisuus eli ammatillinen tieto, tutkimuksellisuus eli tutkiva tekeminen ja raportointi, eli ammatillinen viestintätaito. (Airaksinen 2013) Toiminnallista opinnäytetyötä tehtäessä on tärkeää yhdistää käytännön toteutus ja sen raportointi tutkimusviestinnällisin keinoin. (Airaksinen & Vilka 2003:9-10)

Toiminnallinen opinnäytetyö koostuu aina kahdesta osasta; produktista eli käytännön tuotoksesta sekä raportoinnista. Toiminnallisen opinnäytetyön toteutustapa ja muoto voivat olla hyvinkin erilaiset riippuen työn kohderyhmästä. (Airaksinen & Vilka 2003:9-10) Omassa opinnäytetyössäni produkti on prosessikuvaus, joka kuvaa prosessia

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen jalkauttamisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen.

Opinnäytetyöni viitekehyksen muodostaa eurooppalainen tutkintojen viitekehys, Suomen kansallinen tutkintojen ja muun osaamisen viitekehys, Personal Training sekä Personal Training –koulutus Euroopassa ja Suomessa. Näitä aihealueita on käsitelty opinnäytetyöni teoriaosuudessa, jotta voisin tehdä sopivia valintoja produktia tehdessäni. Tutkimustiedon tarkoitus on toiminnallisessa opinnäytetyössä on perustella toiminnallisen tuotoksen tekemisessä tehdyt täsmentämiset, rajaamiset, kehittämiset, uudistamiset sekä toimet, joiden avulla tuotoksesta on saatu paremmin kohdetta ja käyttäjää palveleva (Airaksinen 2013).

Toiminnallinen opinnäytetyö tukee ammattikorkeakouluopetuksen tavoitetta siitä, että valmistuttuaan opiskelija olisi kykenevä toimimaan alansa asiantuntijatehtävissä sekä taitaisi siihen liittyvät kehittämisen ja tutkimuksen perusteet. Toiminnallinen opinnäytetyö on parhaimmillaan työelämälähtöinen, käytännönläheinen, tutkimuksellisella asenteella toteutettu ja riittävällä tasolla alan tietojen ja taitojen hallintaa osoittava. (Airaksinen & Vilkka 2003:9-10) Opinnäytetyöni on tilaustyö, mikä sitoo sen vahvasti työelämään. Sen lisäksi työelämälähtöisyys näyttäytyy myös aiheessa, jota työ koskee eli Personal Training. Työn käytännönläheisyys tulee produktin tekemisestä eli tapahtumaketjujen selkeästä ja yksinkertaisesta kuvaamisesta. Tutkimuksellisuus näkyy työn viitekehyksen laajassa selventämisessä sekä hyödyntämisessä produktia tehdessä.

Toiminnallisen opinnäytetyön pääasiallinen tutkimusväline on prosessikuvaus. Siinä opiskelija kuvaa opinnäytetyöprosessin alusta loppuun. Prosessikuvauksessa kerrotaan esimerkiksi miten valittuun aiheeseen, metodivalintoihin ja produktin toteutustapaan päädyttiin. Prosessikuvauksesta tulee siis selvittää perustelut opinnäytetyöprosessin aikana tehdyille valinnoille, minkä perusteella lukija pystyy arvioimaan opinnäytetyön validiteettia ja uskottavuutta. (Airaksinen & Vilkka 2005:171-173) Oma prosessikuvaukseni pohjautuu opinnäytetyöpäiväkirjaan, jota pidin koko opinnäytetyöprosessin ajan. Se kuvaa muun muassa miten lopulliseen aihevalintaan päädyttiin useiden ehdotusten jälkeen, miten opinnäytetyön aikataulu eteni ja miten produktin toteutustapaan päädyttiin.

Opinnäytetyöpäiväkirja on henkilökohtainen dokumentointi opinnäytetyöprosessista. Sen tarkoituksena on tallentaa opinnäytetyöprosessi yksityiskohtineen muistiin, jotta opinnäytetyön prosessikuvauksesta tulisi mahdollisimman totuudenmukainen ja kokonaisvaltainen. Opinnäytetyöpäiväkirja toimii siis muistiinpanovälineenä, johon palataan prosessikuvausta tehtäessä. Opinnäytetyöpäiväkirja voi olla joko sanallisessa tai kuvallisessa muodossa tai molemmissa riippuen siitä, minkä muodon tekijä kokee toimivimmaksi. Opinnäytetyöpäiväkirjaan kirjataan ylös opinnäytetyöprosessi aiheanalyysistä lähtien. Sen tulisi sisältää kaikki ideointi ja aihealueeseen liittyvä pohdinta, aiheen ja tavoitteiden muutokset sekä tarkentumiset, perustelut muutoksille ja tarkentumisille sekä perustelut uusille valinnoille. Tämän lisäksi opinnäytetyöpäiväkirjan tulisi sisältää kohderyhmään, tietoperustaan sekä toimeksiantajan toiveisiin nojautuvat perustelut lopullisista valinnoista. Opinnäytetyöpäiväkirjaan on hyvä kirjata myös löydettyt lähteet tietoineen. (Airaksinen & Vilkka 2003: 9-10, 19-22)

Itse valitsin pitää opinnäytetyöpäiväkirjaa sanallisessa muodossa ja opinnäytetyöprosessin edetessä havainnollistin prosessin kulkua myös kaavion avulla. Koska opinnäytetyöni aihe ja tarkoitus muuttui prosessin aikana useamman kerran, liitin päiväkirjaani myös aikaisemmilla suunnitelmilla tehdyt opinnäytetyöraakileet. Lähteiden hallinnan ratkaisin tekemällä taulukon löytämistäni potentiaalisista lähteistä. Lähdetaulukkooni kirjasin teoksen nimen, tekijän, julkaisuvuoden, lähteen antaman oleellisen tiedon ydinkohtineen sekä tiedon siitä, miten lähteen löysin. Kirjasin lähdetaulukkoon myös ne lähteet, jotka tarkastelussa osoittautuivat hyödyttömäksi opinnäytetyöni kannalta.

9 PROSESSIKUVAUS

Tässä osassa kuvataan opinnäytetyöprosessia. Prosessi on jaettu kolmeen osaan, joista ensimmäisessä kuvataan aiheen ja kysymyksenasettelun muodostuminen, toisessa teoreettisen viitekehyksen vahvistaminen ja kolmannessa opinnäytetyön lopputuotteen muodostuminen.

9.1 Aiheen ja kysymyksenasettelun muodostuminen

Suomen Kuntoliikuntaliitto ry otti huhtikuussa 2012 yhteyttä ammattikorkeakoulu Arcadaan ja ehdotti yhteistyötä. Tarkoituksena oli saada Arcadan liikunnanohjaajaopiskelija tekemään opinnäytetyö liiton FISAF Personal Trainer -koulutukseen liittyen. Opinnäytetyön aiheeksi toivottiin tuolloin Personal Trainer –koulutuksen ja sen kattavuuden vertailu ja arviointi suhteessa liikunnanohjaajan ammattikorkeakoulututkintoon. Käytännössä työltä toivottiin selvitystä siitä, minkälaiset valmiudet liiton Personal Trainer -koulutuksen läpäissyt henkilö omaa verrattuna ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneeseen liikunnanohjaajaan. Toisaalta liitto toivoi saavansa myös tietoa siitä, miten hyvin liiton Personal Trainer -koulutus sopii liikunnanohjaajatutkinnon suorittaneelle, tai osittain suorittaneelle ja kokeeko tämä hyötyvänsä kurssin suorittamisesta ja syventävänsä kurssin avulla ammattitaitoaan. Lisäksi liitto halusi selvittää, kuinka saumattomasti sujuu liikunnanohjaajan tutkinnon suorittaneelta hyppäys suoraan liiton koulutusputken korkeimman tason koulutukseen ilman liiton alempien tasojen kurssien suorittamista.

Opinnäytetyön tekijäksi valittiin minut, sillä minulla oli kokemusta liikunta-alan töistä erityisesti kuntosaliliikunnan saralta ja koska olin sattumalta samoihin aikoihin kertonut aikeistani kysyä Suomen Kuntoliikuntaliitolta mahdollista tarvetta opinnäytetyölle. Opinnäytetyöprosessi alkoi yhteisellä palaverilla ohjaavan opettajan ja Suomen Kuntoliikuntaliiton silloisen koulutusvastaavan kanssa. Seuraavalla viikolla tapasin liiton koulutusvastaavan kahdestaan, ja hän kertoi minulle liiton koulutusten taustoista ja tulevaisuuden näkymistä. Tästä seuraavalla viikolla aloitin liiton Personal Trainer –koulutuksen suorittamisen osallistumalla koulutuksen ensimmäiseen lähiopetusjaksoon. Pidin heti ensimmäisestä lähijaksosta lähtien päiväkirjaa, johon kirjasin ajatuksiani koulutukseen liittyen. Samoihin aikoihin kun opinnäytetyöprosessi käynnistyi, sain tietää, että pääsen Suomen Kuntoliikuntaliitolle työharjoitteluun seuraavassa kuussa.

Toukokuussa 2012 opinnäytetyön alkuperäistä suunnitelmaa jalostettiin. Koska liikunnanohjaajan AMK -tutkinnon ja liiton Personal Trainer -koulutuksen vertailu suoraan keskenään olisi ollut liian haastavaa, johtuen muun muassa koulutusten sijoittumisesta eri tasoille, alettiin pohtia muita vaihtoehtoja opinnäytetyön aiheeksi. Selvisi myös, että Vierumäellä oli tehty vuonna 2011 opinnäytetyö Personal Trainer –

koulutusten tarpeellisuudesta ammattikorkeakoulututkinnon suorittaneille liikunnanohjaajille ja tulevasta työstä olisi saattanut tulla liian samankaltainen. Uudeksi aiheeksi päätettiin tällöin koulutuksen oppimistulosten määrittelyminen EQF:n pohjalta. Lisäksi työn tavoitteeksi asetettiin arvioida koulutuksen eri osa-alueiden sijoittumista EQF-tasolle 4. Tämän aiheen taustalla oli Euroopan unionin suositus siitä, että vuoden 2012 alusta kaikissa EU-maissa annettavissa virallisissa tutkintotodistuksissa tulisi olla viittaus EQF:ään ja vastaavaan EQF-tasoon. EQF oli jalkautettu liiton kuntosaliliikunnan koulutuksiin vuosien 2011-2012 aikana muun muassa koulutusten laadun osoittamiseksi. Aiheen vaihtamisen yhteydessä todettiin, että oppimistulosten määrittelyn jälkeen myös työn alkuperäinen aihe liikunnanohjaajan tutkinnon ja liiton koulutuksen vertailusta keskenään onnistuisi luotettavammin.

Touko-kesäkuussa 2012 suoritin Personal Trainer –koulutuksen toisen ja kolmannen lähiopetusjakson. Opinnäytetyöpäiväkirjassani olen ottanut tällöin kantaa koulutuksen hyödyllisyydestä liikunnanohjaajalle seuraavanlaisesti: ”Koulutus on antanut runsaasti uutta tietoa muun muassa toiminnalliseen anatomiaan, kestävyysharjoitusten ohjaamiseen sekä ravinto-ohjaukseen liittyen. Lisäksi koulutuksen ohella suoritettavat asiakasohjaukset ja niistä yhdessä keskusteleminen ovat antaneet näkökulmaa siihen, mitä Personal Training käytännössä voi olla.” Kolmannen lähiopetusjakson yhteydessä opinnäytetyön kirjoitusprosessin aloittamista päätettiin siirtää elokuun loppuun, jotta pystyisin kunnolla keskittymään itse koulutuksen suorittamiseen.

Suoritin Personal Trainer -koulutuksen viimeisen lähiopetusjakson sekä päättökokeet elokuussa 2012. Koulutuksen päättyessä arvioin koulutusta opinnäytetyöpäiväkirjaani seuraavasti:” Koulutuksesta oli ehdottomasti hyötyä liikunnanohjaajan tutkinnon melkein suorittaneelle, sillä se laajensi ja syvensi koulussa monia oppimiani tietoja. Verrattuna ammattikorkeakoulutukseen Personal Trainer –koulutuksessa opetettiin asioita enemmän käytännön kannalta, mutta sain myös uutta teoreettista tietoa esimerkiksi anatomiaan liittyen.” Koulutuksen päätyttyä elokuun lopussa aloin selvittää työn viitekehystä sekä kirjoittaa opinnäytetyön teoriaosaa. Keskeisiksi käsitteiksi nousi FISAF, EHFA, EHFA Standards, EQF ja koulutuspolitiikka.

Lokakuussa opinnäytetyön edetessä työn tarkoitusta piti jälleen muuttaa. Todettiin, että koska liiton Personal Trainer -koulutus oli rakennettu EHFA:n standardien mukaisesti,

oli koulutuksen tarkat oppimistulokset jo määritelty eikä opinnäytetyöni toisi paljon uutta tietoa. Uudeksi tarkoitukseksi päätettiin arvioida miten koulutus täyttää EHFA:n määrittelemät standardit. Päätettiin, että arviointi kohdistuisi koulutuksen kirjalliseen oppimateriaaliin, jotta työ ei paisuisi liian suureksi. Lisäksi päätettiin, että työn tavoitteena olisi arvioinnin lisäksi koulutusmateriaalin kehittäminen arvioinnissa saatujen tietojen perusteella. Myös aiempi suunnitelma arvioida koulutuksen eri osa-alueiden sijoittumista EQF-tasolle sisällytettäisiin työhön mukaan. Keskeisiksi käsitteiksi nousi uuden aiheen myötä oppimateriaalin luominen, EHFA Standards, EQF ja oppiminen. Opinnäytetyö päätettiin edelleen tehdä toiminnallisena opinnäytetyönä, sillä koulutusmateriaalien kehittäminen sopi siihen hyvin aiheeksi.

Joulukuussa 2012 vaikutti siltä, että työstä oli tulossa liian laaja. Tästä syystä uudeksi aiheeksi ehdotettiin sen prosessin kuvaamista, jossa Suomen Kuntoliikuntaliitto on jalkauttanut EQF:n sen Personal Trainer -koulutukseen. Uusi aihe päädyttiin ottamaan käyttöön työn toimeksiantajan hyväksynnällä. Opinnäytetyöpäiväkirjassani perustelen aiheen vaihtoa seuraavanlaisesti: ”Uusi aihe on paremmin hallittavissa sen pienemmän laajuuden vuoksi. Lisäksi opinnäytetyön läpivieminen aikataulussa onnistuu todennäköisemmin.” Samalla asetin tavoitteeksi saada työn valmiiksi maaliskuun loppuun mennessä.

9.2 Teoreettisen viitekehyksen vahvistaminen

Tammi- ja helmikuussa 2013 jo edellisenä kesänä aloitettu työn teoriaosuuden kirjoittaminen sekä lähteiden etsiminen jatkui. Maaliskuussa 2013 työ alkoi hahmottua kokonaisuudessaan johdannon kirjoittamisen myötä. Työn nimeksi valikoitui alustavasti joulukuussa valitun aiheen mukaisesti ”Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen jalkautuminen Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen” ja työn lopputuotteeksi rajattiin prosessikuvaus EQF:n jalkautumisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen. Samalla todettiin, että työn teoriaosuutta tulee vahvistaa Personal Trainingin kuvaamisen osalta. Työn toimeksi antanut henkilö päätti työsuhteensa maaliskuussa, jonka jälkeen vastuu opinnäytetyön sisällöstä siirtyi minulle.

9.3 Lopputuotteen muodostuminen

Syyskuussa 2013 sain työn teoriaosuuden valmiiksi ja aloitin lopputuotteen eli produktin tekemisen. Alun perin ajatuksena oli tehdä jonkinlainen prosessikuvaus, josta kävisi ilmi EQF:n jalkautuminen Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer – koulutukseen, oma opinnäytetyöprosessini, työni Suomen Kuntoliikuntaliiton alaisuudessa sekä muut opinnäytetyön aiheen kannalta oleelliset tiedot ja tapahtumat. Lopputuotetta hiottaessa prosessikuvaus ja siihen sisällytettiin osiot Eurooppa, Suomi, Suomen Kuntoliikuntaliitto ja Koulutus. Tähän jaotteluun päädyin, sillä halusin, että taulukosta kävisi selkeästi ilmi eri tasoilla tapahtuvat prosessit ja tapahtumat sekä niiden seuraukset alemmille tasoille. Halusin, että prosessikuvauksesta käy ilmi miten EQF on lähtenyt EU:sta eli Eurooppa-tasolta, miten se on kulkenut sieltä alemmas EHFA:an ja Suomeen ja edelleen Suomen Kuntoliikuntaliittoon ja sen Personal Trainer – koulutukseen. Kokeilin eri asetteluita, ja päädyin lopulta pystysuunnassa etenevään aikajanaan, joka omasta mielestäni oli helppolukuisin. Jotta eri tasoilla etenevät tapahtumat tulisivat ilmi mahdollisimman hyvin, päädyin jaottelemaan tapahtumat neljälle eri tasolle, josta ylin oli EU- ja Eurooppa-taso ja taas alin koulutuksen käytännön taso. Koska prosessikuvauksesta tuli hyvin pitkä ja yksityiskohtainen, päädyin tekemään kuvaukselle pariaksi yksinkertaistetun mallin samasta prosessista. Malliin sisällytin vain jalkauttamisprosessin pääkäännteet lyhyine kuvailuineen ja toteutustavaksi valitsin selkeän prosessikaavion. Malli syntyi siis tukemaan ja helpottamaan tarkan prosessikuvaustaulukon ymmärtämistä sekä koko jalkauttamisprosessin ymmärtämistä.

Työn toissijaisen produktin, eli katsauksen Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen ja Suomen kansallisen tutkintojen viitekehysten suhteesta päädyin tekemään juoksevan tekstin muodossa. Koska produktin tavoitteena oli toimia pohjana keskustelulle Personal Trainer- koulutuksen liittämistä Suomen Kansalliseen tutkintojen viitekehykseen, mielestäni yksinkertainen kirjallinen ilmaisu, jossa yhteen liittyvät asiat esitetään vierekkäin, toimi mielestäni parhaiten. Katsaukseen ei liitetty tarkempaa arviointia, sillä se sitä ei olisi tämän työn teoriapohjalla voinut luotettavasti tehdä.

10 PRODUKTI

Opinnäytetyölläni on kaksi produktia. Ensimmäinen ja ensisijainen produkti koostuu prosessikuvauksesta, joka kuvaa EQF:n jalkautumista Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen ja tätä prosessikuvausta tukemaan tehdystä yksinkertaistetusta mallista. Prosessikuvaus esitetty taulukkomaisena aikajanana ja se sisältää paljon yksityiskohtia, kun taas malli on kuvattu prosessikaaviona, joka sisältää vain vähän yksityiskohtia. Kuvauksen ja mallin tarkoitus on tukea toisiaan ja helpottaa lukijalle molempien ymmärtämistä. Mallista käy selkeästi ilmi prosessin pääkäänneet kun taas kuvaus antaa näistä pääkäänneistä ja niihin johtaneista tapahtumista tarkempaa tietoa.

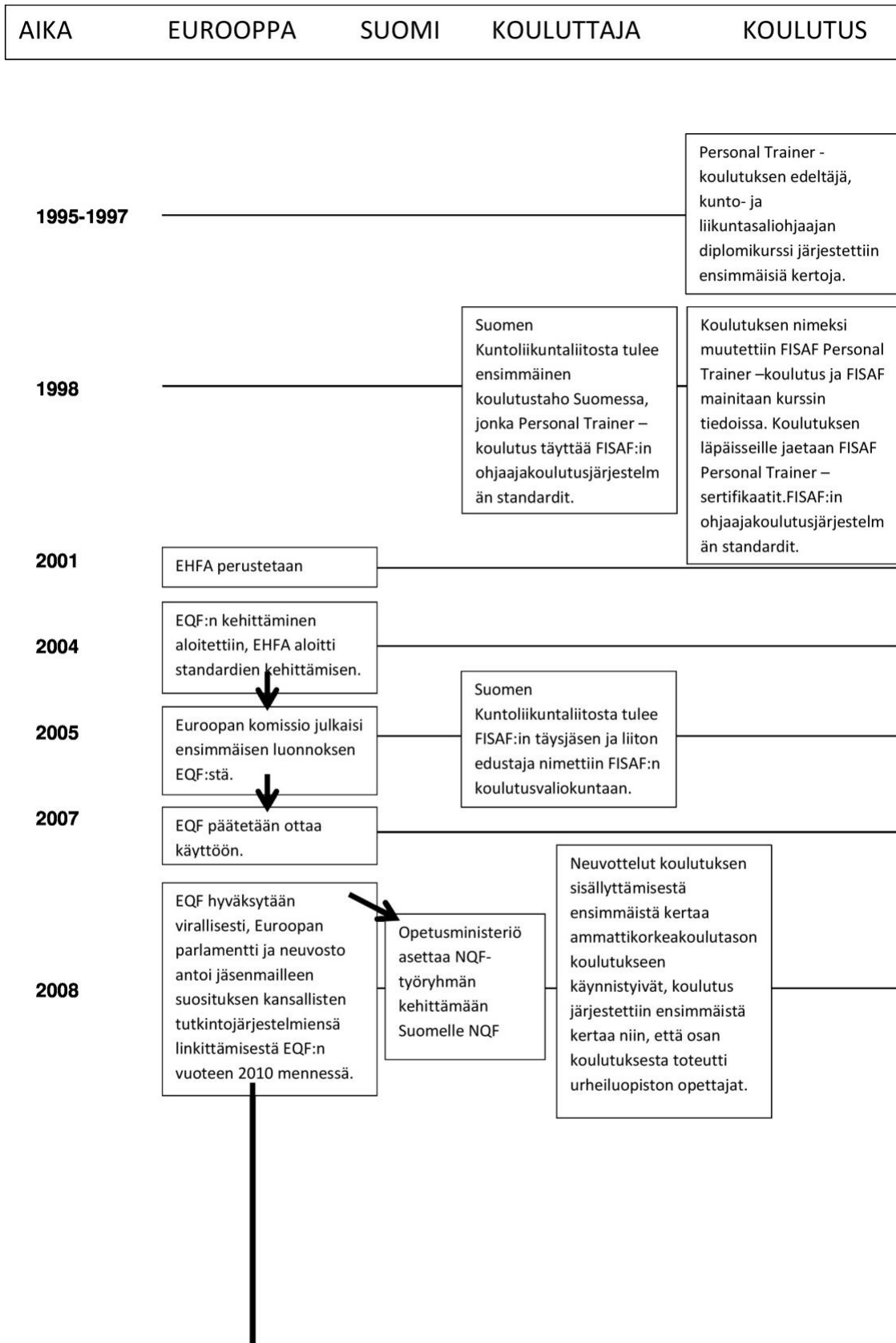
Työn toisen produktin muodostaa katsaus siitä, miten Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutus täyttää vuonna 2009 julkaistut kriteerit niille virallisten tutkintojen ulkopuolella oleville oppimiskokonaisuuksille, jotka tulevaisuudessa mahdollisesti sisällytettäisiin Suomen kansalliseen osaamisen viitekehykseen. Osa käsittää Suomen Kuntoliikuntaliiton ja Suomen kansallisen tutkintojen viitekehyksen suhteen tarkastelua ja asettaa yhteen liittyvät tiedot vierekkäin, jolloin niitä on helppo vertailla.

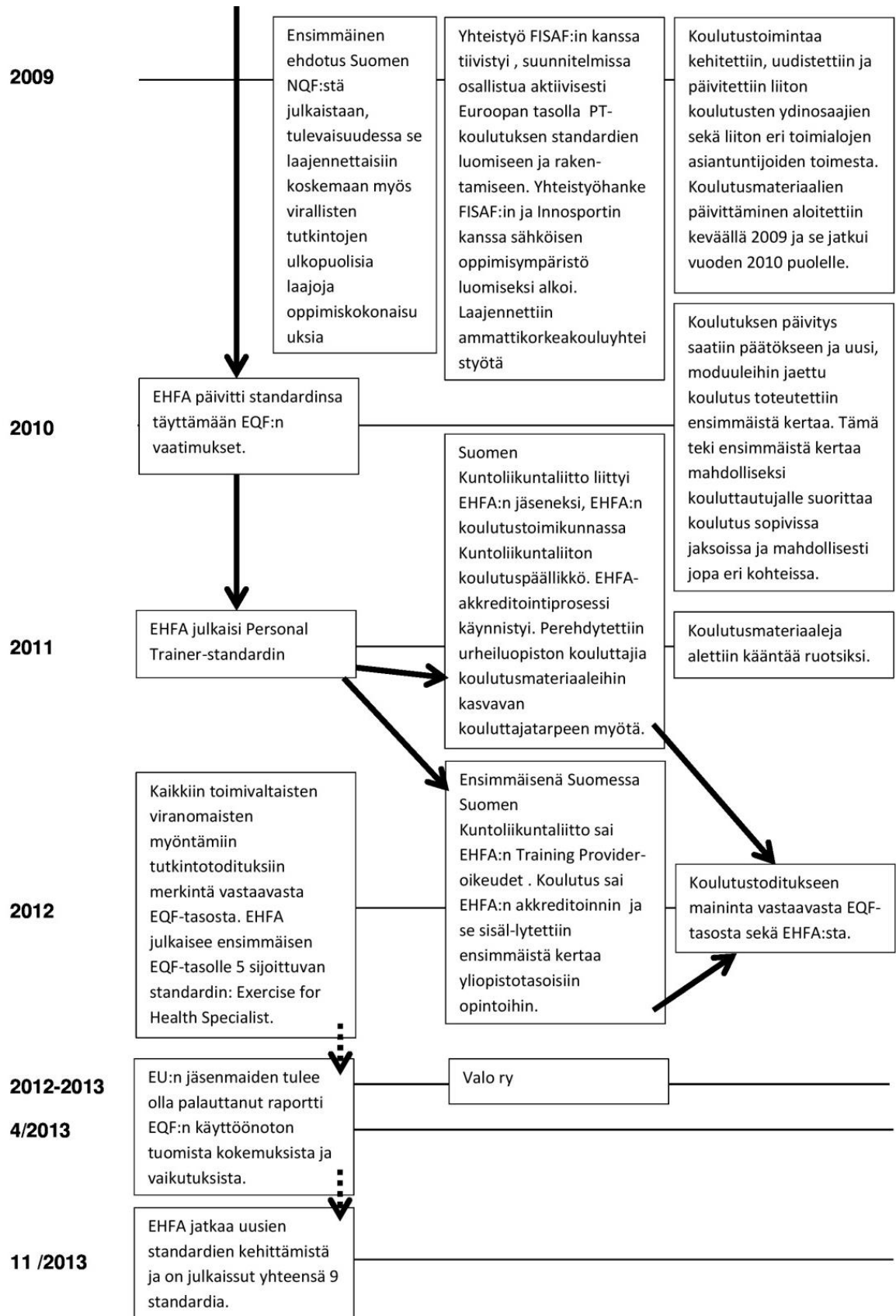
10.1 Prosessikuvaus EQF:n jalkautumisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen

Seuraavana esiteltävässä prosessikuvauksessa (Kuva 2) on kuvattu EQF:n jalkautuminen aina EU-tasolta käytännön tasolle koulutuksessa. Prosessikuvaus etenee vuosittain lähtien siitä kun Suomen Kuntoliikuntaliitto on järjestänyt Personal Trainer –koulutuksensa edeltävää koulutusta ensimmäisiä kertoja päättyen vuoteen 2013. Prosessikuvauksessa tapahtumat on eroteltu neljällä eri tasolla, jotka ovat Eurooppa, Suomi, Kouluttaja ja Koulutus. Eurooppa-tasolle on sijoitettu EQF:n sekä EHFA:n liittyvät tapahtumat. Suomi-tasolle on sisällytetty Suomen kansalliseen tutkintojen ja muun osaamisen viitekehykseen liittyvät tapahtumat. Kouluttaja-taso sisältää koulutuksen tarjoajaa eli Suomen Kuntoliikuntaliittoa koskevat tapahtumat ja koulutus-taso itse koulutusta koskevat käytännön tasolla tapahtuneet tapahtumat. Aikajanassa

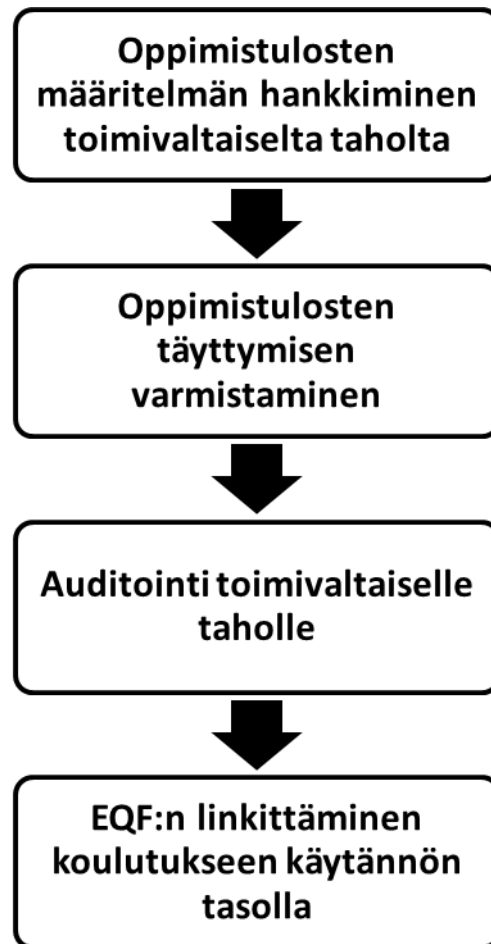
mustat nuolet kuvaavat EQF:n jalkautumista kohti Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutusta ja katkoviivalla piirretyt nuolet taulukon lopussa kuvaavat EQF:n jalkauttamisprosessin jatkumoa. Prosessikuvausta seuraa yksinkertaistettu malli prosessista (Kuva 3), jossa EQF jalkautetaan virallisten tutkintojen ulkopuolella olevaan koulutukseen. Tämän mallin tarkoitus on tukea prosessikuvauksen tulkitsemista ja nostaa esiin prosessin pääkäänteet koulutuksen tarjoajan kannalta.

Kuva 2 Prosessikuvaus EQF:n jalkautumisesta Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutukseen

Alla (Kuva 3) on esitetty edellisen prosessikuvauksen perusteella laadittu malli eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen jalkauttamisesta virallisten tutkintojen ulkopuolella olevaan koulutukseen. Tämä mallissa on esitetty yleisesti neljä edellisestä prosessikuvauksesta nostettua vaihetta, jonka jälkeen samaiset vaiheet on vielä avattu yleisesti kirjallisesti.

Kuva 3 Yksinkertaistettu malli EQF:n jalkauttamisesta virallisten tutkintojen ulkopuolella olevaan koulutukseen

Oppimistulosten määritelmän hankkiminen toimivaltaiselta taholta

Prosessi alkaa koulutuksen oppimistulosten määritelmän hankkimisella. Määritelmän tulee olla jonkin toimivaltaisen tahon tekemä ja sen tulee pohjautua eurooppalaiseen tutkintojen viitekehykseen sekä sisältää viittaus vastaavaan EQF-tasoon.

Oppimistulosten täyttymisen varmistaminen

Kun määritelmä on hankittu, tulee määritelmän oppimistulosten täyttyminen varmistaa ja tarvittaessa tehdä toimenpiteitä niiden täyttymiseksi.

Auditointi toimivaltaiselle taholle

Oppimistulosten täyttyminen todistetaan sille toimivaltaiselle taholle, joka määritelmän on antanut. On mahdollista, että koulutuksen tarjoaja saa kyseiseltä toimivaltaiselta taholta todisteen oppimistulosten täyttymisestä.

EQF:n linkittäminen koulutukseen käytännön tasolla

Eurooppalainen tutkintojen viitekehys linkitetään koulutukseen käytännön tasolla esimerkiksi mainintana koulutustodistuksessa, mainintana koulutuksen tiedottamisessa ja mainostamisessa sekä koulutuksen nimessä.

10.2 Katsaus Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen ja Suomen kansalliseen tutkintojen viitekehysten suhteeseen

Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer -koulutus sijoittuu EHFA:n standardien mukaan EQF-tasolle 4. Tämä tarkoittaa siis, että koulutus sijoittuu myös Suomen kansallisessa tutkintojen viitekehyksessä tasolle 4, sillä sen ja EQF:n tasot vastaavat toisiaan. (Opetusministeriö 2009:38-39, 68, 79) Koulutus sijoittuu siten samalle tasolle kuin esimerkiksi lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto, ammatilliset perustutkinnot ja ammattitutkinnot. (Opetusministeriö 2009:45) Toisin sanoen liiton Personal Trainer –koulutuksen suorittaneella on samantasoinen osaaminen alastaan kuin lukion oppimäärän ja ylioppilastutkinnon suorittaneella yleissivistyksestä. Opetushallituksen vuonna 2008 asettama NQF-työryhmä esitti vuonna 2009 julkaisemassaan ehdotuksessa, että Suomen kansallisesta tutkintojen viitekehystä laajennettaisiin tulevaisuudessa kohti osaamisen viitekehystä, joka tunnustaisi myös ”virallisten tutkintojen ulkopuolella olevia laajoja osaamiskokonaisuuksia, joita suoritetaan paljon ja joille joku toimivaltainen taho on määritellyt osaamistavoitteet”. (Opetusministeriö

2009:83) Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus täyttää nämä vaatimukset tätä opinnäytetyötä varten tehtyjen selvitysten perusteella seuraavanlaisesti:

- laaja osaamiskokonaisuus, jota suoritetaan paljon; Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus täyttää Suomen kansallisen tutkintojen viitekehyksen tason 4 vaatimukset. Liitto kouluttaa keskimäärin yhteensä 55 Personal Traineria vuodessa omissa avoimissa koulutuksissaan sekä yhteistyössä 16 urheiluopiston ja muun oppilaitoksen kanssa.
- laaja osaamiskokonaisuus, jolle joku toimivaltainen taho on määritellyt osaamistavoitteet; Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus täyttää European Health & Fitness Associationin (EHFA) EQF Level 4 Personal Trainer- standardin ja sitä myötä EHFA:n määrittelemät, EQF-tasolle 4 sijoittuvat oppimistulokset.

11 POHDINTA

Tässä osiossa arvioidaan opinnäytetyön tavoitteiden täyttymistä, työn toteutusta, työn eettisyyttä ja luotettavuutta sekä viitekehysten hyödyntämismahdollisuuksia Personal Training –alalla tulevaisuudessa.

11.1 Produktit

Eurooppalaisen tutkintojen viitekehyksen (EQF) jalkautuminen suomalaiseen virallisten tutkintojen ulkopuolella olevaan koulutukseen on monivaiheinen prosessi, joka ei vielä toistaiseksi ole kovin yleinen. Tämän opinnäytetyön lopputuotteena syntynyt prosessikuvaus ottaa ensimmäisen askeleen kyseisen prosessin kuvailemiseksi. Prosessikuvaus havainnollistaa jalkautumisessa eri tasoilla tehtyjen toimenpiteiden seuraukset alemmille tasoille nuolien avulla ja kertoo näin eri tahojen tekemien toimenpiteiden yhteydet ja seuraukset laajemmassa mittakaavassa. Prosessikuvauksen heikkous on mahdolliset tiedolliset puutteet. On mahdollista, että opinnäytetyöprosessini tiedonhankinnassa kaikki oleellinen tieto yksityiskohtineen ei käynyt ilmi. Kokonaisuudessaan prosessikuvausta voi silti mielestäni pitää todisteena Suomen Kuntoliikuntaliiton (nykyisen Valon) koulutuksen pohjautumisesta EQF:ään ja

se antaa muille koulutuksen tarjoajille mahdollisuuden ottaa mallia Suomen Kuntoliikuntaliiton prosessista koulutuksen kytkemiseksi EQF:ään. Koska Suomen Kuntoliikuntaliitolla oli vahvat yhteydet EHFA:n ja FISAF:iin jo ennen jalkauttamisprosessia, on mahdollista että tässä opinnäytetyössä käsitelty jalkautumisprosessi kulki nopeammin ja helpommin kuin mitä se oli kulkenut ilman näitä yhteyksiä.

11.2 Työn toteutus

Opinnäytetyöni toteutustavaksi valikoitui jo hyvin alkuvaiheessa toiminnallinen opinnäytetyö. Syy tähän oli se, että opinnäytetyöhön liittyi Personal Trainer – koulutuksen suorittamista ja muita hyvin konkreettisia toimenpiteitä. Työn tarkoitus muuttui kuitenkin monesti opinnäytetyöprosessin aikana ja nyt prosessin loputtua koen, että myös metodivalinta olisi pitänyt pohtia tarkemmin aiheen muuttuessa. Airaksinen & Vilkka (2003) opastavat, että toiminnallisen opinnäytetyön lopputuote on aina jokin konkreettinen produkti. Omassa työssäni konkreettisuus ja produktiosuus jäivät mielestäni suhteessa teoriaosuuteen pieneksi ja aiheesta olisi saatu mahdollisesti enemmän tietoa haastattelututkimuksella.

Teoriaosuuden toteutuksessa haasteellisinta oli tiedonhankinta. Järjestötoiminnassa ei aina ole tapana dokumentoida tapahtumia ja tekemisiä vahvasti, ja vaikka Suomen Kuntoliikuntaliitto onkin julkaissut vuosittain toimintakertomuksen, niissä on yleensä käsitelty koulutuksia hyvin suppeasti. Personal Training –alasta ei ole myöskään vielä paljon painettua tietoa ja löytämieni sähköisten tiedonlähteiden luotettavuus oli useimmiten heikko. Teoriaosuudesta muodostui kuitenkin työn edetessä laaja ja kattava, ja se toimi ohjaavana elementtinä työn edetessä, mikä sen tarkoitus toiminnallisessa opinnäytetyössä onkin. (Airaksinen 2013a) Työn aihe ja produktit valittiin ja kehitettiin kokonaisuudessaan työn teoriaosuuden perusteella.

Opinnäytetyöprosessi venyi lopulta kestäämään yli vuoden. Vaikka opinnäytetyöprosessille ei ole suositeltu tarkkaa kestoa, uskon että työ olisi ollut helpompi hallita, mikäli se olisi toteutettu tiiviimmässä tahdissa. Koska opinnäytetyössäni käsiteltävät aiheet kuten myös opinnäytetyöni tilaaja olivat opinnäytetyöprosessin aikana jatkuvassa muutostilassa, oli alati muuttuvassa tilanteessa

ajoittain haastavaa pysyä tilanteen tasalla opinnäytetyön kannalta. Toisaalta prosessin aikana työhön liittyviä lähteitä julkaistiin koko ajan enemmän EQF:n, Suomen NQF:n ja Personal Training –alan edetessä ja kehittyessä. Tästä syystä koin löytäväni monia hyödyllisiä lähteitä vielä prosessin loppupuolellakin.

11.3 Työn eettisyys ja luotettavuus

Hyvän tieteellisen käytännön mukaista on, että tutkimuksessa kiinnitetään huomiota muun muassa käytettävien lähteiden oikeellisuuteen, raportoinnin asianmukaisuuteen, viittaustekniikkaan, yleiseen huolellisuuteen sekä rehellisyyteen ja avoimuuteen. (Kuula 2006:34–35) Tässä työssä päädyttiin lopulta käyttämään enimmäkseen elektronisia lähteitä, minkä perustelen työn aiheella ja luonteella. Koska aihe on uusi, ei kirjallisia lähteitä löytynyt juurikaan. Sähköisten lähteiden valinnassa käytettiin huolellista harkintaa ja niistä valittiin mukaan vain luotettavien tahojen, kuten isojen kansallisten ja kansainvälisten liittojen sekä EU:n tekemiä julkaisuja. Lähteiden haku ja lähdehallinta tehtiin perusteellisesti muun muassa taulukoiden avulla ja lähdeviittaukset pyrittiin tekemään huolellisesti. Opinnäytetyöstä pyrittiin tekemään kaikkine osineen mahdollisimman rehellinen ja avoin, jotta lukija pystyy itse käsittämään minkälaisia johtopäätöksiä työn lopputuotoksien perusteella voi tehdä. Tämä tarkoitti käytännössä sitä, että opinnäytetyöraportissa ja työn tuotteissa pyrittiin tuomaan esiin kaikki olennainen tieto ja että työn heikkoudet ja vahvuudet pyrittiin esittämään sellaisenaan. Tällä tuettiin myös Vilkan ja Airaksisen (2003) suositusta siitä, että lukijan tulisi pystyä päättelemään opinnäytetyöraportin perusteella miten opinnäytetyössä on onnistuttu.

Työn raportoinnille suurimman haasteen asetti opinnäytetyöprosessin venyminen ja työn ajoittainen päämäärättömyys. Vilkan ja Airaksisen mukaan (2003) opinnäytetyön raportin tunnusomaisia ja uskottavuutta lisääviä piirteitä ovat argumentointi, ammattialan oman erikoiskielen käsitteiden ja termien määrittely, lähteiden käyttö, sanonnan täsmällisyys sekä tekstin rakenteen johdonmukaisuus ja loogisuus. Työssä tehdyt valinnat pyrittiin kirjaamaan ja perustelemaan prosessikuvauksessa. Osa tehdyistä valinnoista, kuten aiheen valinta, pohjautui lähteisiin, mutta esimerkiksi produktien toteutusmuoto valikoitu oman kokemuksen ja näkemyksen perusteella. Eriperäiset perustelut tehdyille valinnoille pyrittiin kirjaamaan mahdollisimman tarkasti.

11.4 Työn merkitys

EQF jalkautui kaikkiin Suomen virallisiin tutkintoihin lopullisesti vuoden 2012 alussa ja virallisten tutkintojen ulkopuolelle jäävien laajojen osaamiskokonaisuuksien sisällyttämisestä tulevaisuudessa Suomen kansalliseen viitekehykseen annettiin suositus vuonna 2009 (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:8-9, Opetusministeriö 2009:83). EQF ja Suomen NQF eivät siis ole vielä montaa vuotta vaikuttaneet Suomen koulutuslalla, etenkin virallisten tutkintojen ulkopuolelle jäävissä koulutuksissa. Työni käsittelee siten uutta ja monelle tuntematonta prosessia, joka lähitulevaisuudessa saattaa kuitenkin monelle taholle tulla ajankohtaiseksi. EQF, Suomen NQF ja niihin liittyvät prosessit ovat laajoja ja haastavia käsittää, joten työni saattaa helpottaa kokonaisuuden hahmottamista, kun esimerkiksi toinen koulutuksentarjoaja haluaa tutustua EQF:än ja sen aiheuttamiin tapahtumiin. Opinnäytetyöprosessin aikana ei tullut esiin yhtään vastaavaa tehtyä prosessikuvausta, joten tämän työn aikana tehtyjen hakujen perusteella prosessikuvaus on ainakin Suomessa ensimmäinen luokkaansa.

Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen kannalta työni auttaa niitä henkilöitä, jotka tulevaisuudessa tulevat työskentelemään kyseisen koulutuksen parissa. Opinnäytetyössäni syntynyt katsaus Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen ja Suomen kansalliseen tutkintojen viitekehyksen suhteeseen voi toimia pohjana keskustelulle Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutuksen sisällyttämisestä Suomen NQF:ään, mutta sen pohjalta ei voi vielä vetää johtopäätöksiä vaan kyseinen aihe vaatisi sitä varten lisätutkimusta ja määrittelyä.

11.5 Personal Trainer –koulutuksen sisällyttäminen kansalliseen tutkintojen viitekehykseen tulevaisuudessa

Suomessa mikään Personal Trainer –koulutus ei vielä toistaiseksi ole minkään suomalaisen toimivaltaisen tahon tunnustama, eikä Personal Trainer –kouluttajia säätele tällä hetkellä Suomessa mikään taho. Tietyt kriteerit täyttävän Personal Trainer –koulutuksen sisällyttäminen tulevaisuudessa kansalliseen osaamisen viitekehykseen saattaisi siis olla alku säätellylle Personal Training -alalla ja toimia tulevaisuudessa

merkkinä ammattitaitoisesta koulutuksesta ja osaamisesta. Opetushallituksen NQF-työryhmä esitti vuonna 2009, että Suomen kansallisesta tutkintojen viitekehuksesta laajennettaisiin tulevaisuudessa kansallinen tutkintojen ja muun osaamisen viitekehys, jolloin se tunnustaisi virallisten tutkintojen lisäksi myös muut laajat osaamiskokonaisuudet, joita suoritetaan paljon ja joille joku toimivaltainen taho on määritellyt osaamistavoitteet. Tällaisia olisivat esimerkiksi kelpoisuus- tai pätevyysvaatimukseen liittyvät osaamiskokonaisuudet sekä osaamisen kehittämiseen ja ammattitaidon parantamiseen tähtäävät osaamiskokonaisuudet. Personal Trainer –koulutukselle löytyy jo EHFA:n määrittelemät osaamistavoitteet ja joissain tapauksissa sitä toteutetaan jotakuinkin laajasti, kuten esimerkiksi Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer –koulutus, jota on toteutettu vuosittain 16 urheiluopiston ja muun oppilaitoksen kanssa yhteistyössä sekä avoimina kursseina. Personal Training –koulutuksen voi myös tulkita esimerkiksi ammattitaitoa parantavaksi osaamiskokonaisuudeksi, sillä missään nykyisistä virallisista tutkinnoista ei todennäköisesti yhdisty samalla tavalla esimerkiksi Wen-Yu Chiu et. al (2010) määrittelemät Personal Trainerin pätevyysvaatimukseen kuuluvat opettaminen, toteutus ja palvelu.

11.6 Oma oppiminen

Koen opinnäytetyöprosessin olleen haastava ja opettavainen. Työ on muistuttanut työelämässä ja ammattikorkeakoulutason opiskelussa vaadittavasta kyvystä tehdä itsenäisiä päätöksiä ja viedä projektia itsenäisesti eteenpäin. Opinnäytetyön suurimmat haasteet muodostivat sen lähtökohdat ja käsiteltävä aihe. Mikäli sopiva aihe olisi löytynyt heti alussa, olisi työ ja prosessi kokonaisuudessaan luultavasti ollut selkeämpi ja laadukkaampi. Käsiteltävän aiheen haastavuus tuli esiin lähteiden hankinnassa sekä työn teoriaosuutta kirjoitettaessa. Sopivia lähteitä löytyi niukasti ja työn teoriaosuudessa käsitellyt aiheet ja käsitteet olivat haastavia kuvata selkeästi auki niin, että myös lukija, jolla ei ollut samanlaisia tietoja aiheesta, ymmärtäisi kokonaisuuden.

Opinnäytetyöprosessin myötä pääsin oppimaan niin käytännön taitoja kuin teoreettisia ja tutkimuksellisia taitoja. Opin paljon Personal Trainer –alasta, viitekehyksistä sekä Suomen Kuntoliikuntaliitosta ja sen koulutuksista. Viitekehyksiin tutustuminen laajensi

käsitystä siitä mitkä asiat koulutusrakenteiden ja nimikkeiden takana vaikuttavat. Opinnäytetyöprosessin jälkeen osaan paremmin sanoa, mitä järjestön koulutustoiminta vaatii käytännössä ja mitä haasteita ja hyötyjä siinä on esimerkiksi kilpailullisesti. Uskon, että kaikki opinnäytetyöni tuoma käytännöllinen ja teoreettinen tieto auttaa minua oman alan ymmärtämisessä, mistä on varmasti hyötyä tulevaisuudessa liikunta-alan ammattilaisena.

Koska opinnäytetyöni oli tilaustyö, sain hyvin vahvan kosketuksen liikunta-alan töihin käytännössä ja erityisesti järjestöalan töihin. Tätä edesauttoi tietenkin myös samanaikaisesti suoritettu työharjoittelu sekä osa-aikatyö työn tilanneen järjestön alaisena. Työ opetti tässä mielessä vastuuta ja se, että työ oli tilaustyö, lisäsi motivaatiota työn tekemiseen.

LÄHTEET

ActiveIQ 2013. 28 Oct 2010 EHFA & FISAF Announce Cooperation In Europe.

Saatavilla: <http://www.activeiq.co.uk/2270> Haettu 26.11.2013

Airaksinen 2013.

Saatavilla: <http://www.slideshare.net/TiinaMarjatta/toiminnallinen-opinnytety-tekstin>

Haettu 20.9.2013

CYQ 2013a. Becoming a Personal Trainer.

Saatavilla: <http://www.cyq.org.uk/files/becoming-a-personal-trainer.pdf> Haettu

19.3.2013

CYQ 2013b. About.

Saatavilla: <http://www.cyq.org.uk/about> Haettu 19.3.2013

CYQ 2013c. EHFA Accreditation.

Saatavilla: <http://www.cyq.org.uk/centres/ehfa-accreditation> Haettu 20.9.2013

EREPS 2013.

Saatavilla:

http://www.ereps.eu.com/index.php?q=civicrm/profile&qf_Search_display=true&qfKey=54792aa7a3174a10d2234992d304bc3a_7031&force=1&crmRowCount=100 Haettu

24.3.2013

The European Health & Fitness Association. 2011, EHFA Standards EQF Level 4 Personal Trainer.

Saatavilla: http://www.ehfa-standards.eu/sites/ehfa-standards.eu/files/documents/Standards/Level_4_Personal_Trainer_Standards.pdf

Haettu 12.10.2012

The European Health & Fitness Association 2013a. Welcome to EHFA.

Saatavilla: <http://www.ehfa.eu.com/node/2> Haettu 7.3.2013

The European Health & Fitness Association 2013b. EHFA Standards.

Saatavilla: <http://www.ehfa-standards.eu/?q=node/22> Haettu 11.11.2013

The European Health & Fitness Association 2013c. EHFA Annual Report 2012

Saatavilla:

http://www.ehfa.eu.com/sites/ehfa.eu.com/files/documents/EHFA%20Annual%20Report_2012.pdf Haettu 11.11.2013

Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto. 2009, Eurooppalainen tutkintojen viitekehys elinikäisen oppimisen edistämiseksi (EQF), Luxemburg.

Saatavilla: http://ec.europa.eu/education/pub/pdf/general/eqf/broch_fi.pdf

Haettu 11.10.2012

FAF. FAF International Personal Trainer.

Saatavilla: <http://www.faf.fi/courses/faf-international-personal-trainer-1-2014/> Haettu 20.9.2013

FISAF International 2013a. FISAF International.

Saatavilla: <http://www.fisafinternational.com/en/fisaf-international> Haettu 26.11.2013

FISAF International 2013b. For Istructors.

Saatavilla: <http://www.fisafinternational.com/en/for-instructors> Haettu 26.11.2013

Fitness Australia 2013a. About Fitness Australia.

Saatavilla: http://www.fitness.org.au/about_us.html Haettu 28.2.2013

Fitness Australia 2013b. Professional Registration.

Saatavilla <http://www.fitness.org.au/exerciseprofessionalregister.html> Haettu 28.2.2013

Fitness Australia 2013c. Registered Exercise Professional Benefits.

Saatavilla: <http://www.fitness.org.au/page.php?id=49> Haettu 28.2.2013

Fitness Australia 2013d. Registration Categories.

Saatavilla: <http://www.fitness.org.au/page.php?id=50> Haettu 28.2.2013

Kuula, A. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Jyväskylä: Gummerus Kirjapaino Oy.

Opetusministeriö, koulutus- ja tiedepolitiikan osasto. 2009, *Tutkintojen ja muun osaamisen kansallinen viitekehys*. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja muita selvityksiä. Saatavilla:

<http://www.minedu.fi/export/sites/default/OPM/Julkaisut/2009/liitteet/tr24.pdf?lang=fi>

Haettu 28.2.2013

Publications Office Of The European Union 2010. Added Value Of National Qualifications Frameworks In Implementing The EQF. European Qualifications Framework Series: Note 2.

Saatavilla: http://ec.europa.eu/education/lifelong-learning-policy/doc/eqf/note2_en.pdf

Haettu 15.3.2013

SeQF 2013. Sveriges ramverk för kvalifikationer.

Saatavilla: <https://www.seqf.se/> Haettu 15.3.2013

Suomen Kuntoliikuntaliitto ry. Toimintakertomukset 1995-2012. Julkaistu 1996-2013.

Suomen Kuntoliikuntaliitto. 2011, *50 vuotta suomalaisen kunnan asialla. Suomen Kuntoliikuntaliitto 1961-2011*. Helsinki, 38s.

Suomen Kuntoliikuntaliitto ry 2012. FISAF Personal Trainer -koulutus.

Saatavilla: <http://www.kunto.fi/koulutukset/fisaf->

[koulutukset/fisaf_personal_trainer_koulutus/](http://www.kunto.fi/koulutukset/fisaf_personal_trainer_koulutus/) Haettu 7.12.2012

Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013a. FISAF Kuntosalikoulutukset.

Saatavilla: <http://www.kunto.fi/koulutukset/fisaf-ehfa-koulutukset/> Haettu 19.3.2013

Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013b. Strategisen henkilöstöliikunnan kaksiosainen koulutus.

Saatavilla: <http://www.kunto.fi/koulutukset/henkilostoliikunnan-koulutukset/> Haettu 19.3.2013

Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013c. Aikuisten terveyttä edistävän liikunnan koulutukset.

Saatavilla: http://www.kunto.fi/koulutukset/aikuisten_terveytta_edistavan_li/ Haettu 19.3.2013

Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013d. Liikuttajakoulutuksen rakenne.

Saatavilla:

http://www.kunto.fi/koulutukset/aikuisten_terveytta_edistavan_li/liikuttajakoulutuksen-rakenne/ Haettu 19.3.2013

Suomen Kuntoliikuntaliitto 2013e. Liikuttajakoulutuksen rakenne.

Saatavilla: <http://www.kunto.fi/koulutukset/fisaf-ehfa-koulutukset/fisaf-ehfa-personal-trainer-koul/> Haettu 19.3.2013

Tanhuvaara, Savonlinnan Urheiluopisto 2013. Liikunnan ammattitutkinto.

Saatavilla: <http://www.tanhuvaara.fi/index.php?page=aikuisliikunnan-osaamisala>
Haettu 22.2.2013

Trainer 4 You 2013. Ammattina personal trainer.

Saatavilla: <http://www.trainer4you.fi/materiaalipankki/pdf/trainer4you-ammattina-personal-trainer.pdf> Haettu 18.3.2013

TrainerLab 2013. Trainer Lab Personal Trainer – Yksilövalmentaja.

Saatavilla: <http://www.trainerlab.fi/8> Haettu 18.3.2013

Valo 2013a. Taustaa.

Saatavilla: <http://www.valo.fi/valo/valo-toimii/taustaa/> Haettu 28.2.2013

Valo 2013b. Valo päätti uudesta organisaatiosta.

Saatavilla: <http://www.valo.fi/?x118281=303660> Haettu 12.10.2013

Vilka, Hanna & Airaksinen, Tiina. 2003, *Toiminnallinen opinnäytetyö*, Helsinki: Tammi, 168 s.

Wen-Yu Chiu, Yuan-Duen Lee & Tsai-Yuan Lin 2010. *Performance Evaluation Criteria for Personal Trainers: An Analytical Hierarchy Process Approach*. Social Behavior And Personality: An International Journal, (7) 2010

Saatavilla:

<http://web.ebscohost.com.ezproxy.arcada.fi:2048/ehost/pdfviewer/pdfviewer?sid=25d0ec73-8181-4375-8c5f-fa1b699a1d99%40sessionmgr111&vid=4&hid=118> Haettu 19.9.2013

Westerback, Stefan. Koulutuspäällikkö, Suomen Kuntoliikuntaliitto ry 2013, *Haastattelu FISAF:in ja EHFA:n liittämistä Suomen Kuntoliikuntaliiton Personal Trainer-koulutukseen*. [sähköposti] 30.10.2013

LIITTEET

Liite 1 Eurooppalaisen tutkintojen viitekehysten tasojen kuvaukset (Euroopan yhteisöjen virallisten julkaisujen toimisto 2009:12-13)

Oppimistulokset			
	Tiedot	Taidot	Pätevyys
Taso 1	Yleistiedot	Yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi vaadittavat perustaidot	Työskentely tai opiskelu selkeässä toimintaympäristössä suoran valvonnan alaisena
Taso 2	Työ- tai opintoalan perustiedot	Kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan asiaan liittyvän informaation hyödyntämiseen tehtävien suorittamiseksi ja rutiinin-omaisten ongelmien ratkaisemiseksi käyttäen yksinkertaisia sääntöjä ja työkaluja	Jonkin verran itsenäisyyttä vaativa valvottu työskentely tai opiskelu

Taso 3	Tiedot työ- tai opintoalan faktoista, periaatteista, prosesseista ja yleisistä käsitteistä	Tiettyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen valitsemalla ja soveltamalla perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja -informaatiota	Vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien tehtävien suorittamisesta Oman toiminnan mukauttaminen olosuhteisiin ongelmien ratkaisemisessa
Taso 4	Työ- tai opintoalan fakta- ja teoretiset tiedot laajoissa asiayhteyksissä	Tiettyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuottaessa ratkaisuja työ- tai opintoalan erityisongelmiin	Itsenäinen työskentely noudattaen yleensä ennustettavien, mutta mahdollisesti muuttuvien työ- tai opintoympäristöjen suuntaviivoja Muiden suorittamien rutiinitehtävien valvonta, osittaisen vastuun ottaminen työhön tai opintoihin liittyvien toimien arvioinnista ja parantamisesta

Taso 5	Työ- tai opintoalan laaja-alaiset, erikoistuneet fakta- ja teoriatiedot sekä kyseisten tietojen rajojen ymmärtäminen	Laaja-alaiset kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tuotettaessa luovia ratkaisuja abstrakteihin ongelmiin	Johtaminen ja valvonta työn tai opintojen toiminta-ympäristöissä, jotka muuttuvat ennakoimattomasti O man ja muiden suoritusten tarkastelu ja kehittäminen
Taso 6	Edistyneet työ- tai opintoalan tiedot, joihin liittyy teorioiden ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen	Edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa ja kykyä innovaatioihin ja joita vaaditaan erikoistuneella työ- tai opintoalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseen	Monimutkaisten teknisten tai ammatillisten toimien tai hankkeiden johtaminen, vastuun ottaminen päätöksen- teosta ennakoimattomissa työ- tai opinto-ympäristöissä V astuun ottaminen yksittäisten henkilöiden ja ryhmien ammatillisen kehityksen hallinnasta

Taso 7	<p>Pitkälle erikoistuneet, osittain työ- tai opintoalan huippuosaamista vastaavat tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana</p> <p>Alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyvien kysymysten kriittinen ymmärtäminen</p>	<p>Erikoistuneet ongelmanratkaisutaidot, joita vaaditaan tutkimus- ja/tai innovaatio-toiminnassa uusien tietojen ja menettelyjen kehittämiseen ja eri alojen tietojen yhdistämiseen</p>	<p>Monimutkaisten, ennakoimattomien ja uusien strategisia lähestymistapoja vaativien työ- tai opintoympäristöjen johtaminen ja muuttaminen</p> <p>Vastuun ottaminen ammatti-alan tietojen ja käytäntöjen kartuttamisesta ja/tai ryhmien strategisen toiminnan arvioinnista</p>
Taso 8	<p>Tiedot, jotka sijoittuvat työ- tai opintoalan kaikkein edistyneimmälle tasolle ja alojen väliselle rajapinnalle</p>	<p>Kaikkein edistyneimmät ja erikoistuneimmat taidot ja tekniikat, mukaan luettuina synteisien tekeminen ja arviointi, joita vaaditaan keskeisten ongelmien ratkaisemiseen tutkimus- ja/tai tai innovaatio-toiminnassa ja nykyisten tietojen tai ammatti-käytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn</p>	<p>Näyttöä huomattavasta auktoriteetista, innovointi-kyvystä, itsenäisyydestä, tieteellisestä ja ammatillisesta luotettavuudesta ja kestävästä sitoutumisesta uusien ideoiden tai prosessien kehittämiseen merkittävimmässä työ- tai opintoympäristöissä, tutkimus-toiminta mukaan luettuna</p>

Liite 2 Suomen kansallisen tutkintojen viitekehysten kuvaukset (Opetusministeriö 2009:45)

Kansallinen n vaativuust aso	Osaaminen	Tutkinnot
Taso 1	<p>Hallitsee yleistiedot ja perustaidot, joita vaaditaan opiskelua varten sekä yksinkertaisten tehtävien suorittamiseksi selkeässä toiminta-ympäristössä suoran valvonnan alaisena. Ottaa ohjattuna vastuuta oppimisestaan. Osaa viestiä suullisesti ja vastaa yksinkertaiseen kirjalliseen viestintään omalla äidinkielellään.</p>	
Taso 2	<p>Hallitsee oman alansa perustiedot sekä kognitiiviset ja käytännön perustaidot, joita vaaditaan, jotta pystyy hyödyntämään näitä tietoja tehtävien suorittamiseksi ja rutiininomaisten ongelmien ratkaisemiseksi. Noudattaa yksinkertaisia sääntöjä ja käyttää tavanomaisia välineitä ja työkaluja jonkin verran itsenäisyyttä vaativassa valvotussa toimintaympäristössä.</p> <p>Kantaa vastuuta ja toimii oma-aloitteisesti.</p> <p>Ottaa vastuuta oppimisestaan. Osaa viestiä suullisesti ja tuottaa tavanomaista tekstiä. Peruskielitaito toisessa kotimaisessa ja ainakin yhdessä vieraassa kielessä.</p>	Perusopetuksen oppimäärä
Taso 3	<p>Hallitsee oman alansa faktat, periaatteet, prosessit ja yleiset käsitteet sekä tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot, joita vaaditaan tehtävien suorittamiseen ja ongelmien ratkaisemiseen. Valitsee ja soveltaa perusmenetelmiä, -työkaluja, -materiaaleja ja informaatiota Mukauttaa toimintansa olosuhteisiin ja toimintaympäristöön ratkaistessaan ongelmia.</p> <p>Vastaa omien tehtäviensä loppuun suorittamisesta ja</p>	

	<p>toimii turvallisesti työyhteisössä. Valmiudet toimia yrittäjämäisesti toisen palveluksessa. Arvioi omaa osaamistaan sekä työhön tai opintoihin liittyviä toimia. Valmius jatkuvaan oppimiseen.</p> <p>Osa viestiä monimuotoisesti ja vuorovaikutteisesti eri tilanteissa ja tuottaa monipuolisia tekstejä. Valmius kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja ainakin yhdellä vieraalla kielellä.</p>	
Taso 4	<p>Hallitsee oman alansa fakta- ja teorian tiedot laajoissa asiayhteyksissä sekä tietyt kognitiiviset ja käytännön taidot ja pystyy hyödyntämään näitä tietoja ja taitoja ratkaistaessa oman alan erityisongelmia. Työskentelee itsenäisesti yleensä ennustettavissa, mutta mahdollisesti muuttuvissa toimintaympäristöissä.</p> <p>Vastaa omien tehtäviensä loppuun suorittamisesta sekä toimii turvallisesti ja vastuullisesti työyhteisössä. Kykenee taloudelliseen, tulokselliseen ja suunnitelmalliseen toimintaan ja töiden järjestelyyn. Kykenee valvomaan muiden suorittamia rutiinitehtäviä. Valmiudet toimia yrittäjämäisesti toisen palveluksessa tai alan itsenäisenä yrittäjänä. Arvioi omaa osaamistaan ja parantaa työhön tai opintoihin liittyviä toimia. Kehittää itseään ja työtään.</p> <p>Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osa viestiä monimuotoisesti ja vuorovaikutteisesti eri tilanteissa ja tuottaa monipuolisia, myös alaan liittyviä, tekstejä. Selviytyy kansainvälisestä viestinnästä ja vuorovaikutuksesta toisella kotimaisella ja ainakin yhdellä vieraalla kielellä</p>	<p>Lukion oppimäärä ja ylioppilastutkinto</p> <p>Ammatilliset perustutkinnot</p> <p>Ammattitutkinnot</p> <p>Vankeinhoidon perustutkinto</p> <p>Poliisin perustutkinto</p> <p>Pelastajatutkinto</p> <p>Hätäkeskuspäivystäjätutkinto</p>
Taso 5	<p>Hallitsee oman alansa laaja-alaiset ja/tai erikoistuneet fakta- ja teorian tiedot sekä kognitiiviset ja käytännön taidot ja pystyy hyödyntämään näitä tietoja ja taitoja</p>	<p>Erikoisammattitutkinnot</p> <p>Lennonjohdon perustutkinto</p> <p>Rakennustuotannon</p>

	<p>ratkaistessaan luovasti abstrakteja ongelmia. Ymmärtää eri alojen tietojen rajat.</p> <p>Kykenee johtamaan ja valvomaan toimintaympäristöjä, jotka muuttuvat ennakoimattomasti. Kykenee valvomaan muiden suorittamia tehtäviä. Hyvä valmius toimia alan itsenäisenä yrittäjänä. Arvioi ja kehittää omia ja muiden suorituksia ja työtä.</p> <p>Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen omalla alallaan toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.</p>	<p>ammattitutkinto Poliisialipäällystötutkinto Alipäällystötutkinto (pelastusala)</p>
<p>Taso 6</p>	<p>Hallitsee laaja-alaiset ja edistyneet oman alansa tiedot, joihin liittyy teorioiden, keskeisten käsitteiden, menetelmien ja periaatteiden kriittinen ymmärtäminen ja arvioiminen. Ymmärtää ammatillisten tehtäväalueiden ja/tai tieteenalojen kattavuuden ja rajat. Hallitsee edistyneet taidot, jotka osoittavat asioiden hallintaa, kykyä soveltaa ja kykyä luoviin ratkaisuihin, joita vaaditaan erikoistuneella ammatti-, tieteen- tai taiteenalalla monimutkaisten tai ennakoimattomien ongelmien ratkaisemiseksi.</p> <p>Kykenee johtamaan monimutkaisia ammatillisia toimia tai hankkeita tai kykenee työskentelemään itsenäisesti alan asiantuntijatehtävissä. Kykenee päätöksentekoon ennakoimattomissa toimintaympäristöissä.</p> <p>Perusedellytykset toimia alan itsenäisenä yrittäjänä. Kykenee vastaamaan oman osaamisensa arvioinnin ja kehittämisen lisäksi yksittäisten henkilöiden ja ryhmien kehityksestä.</p> <p>Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä riittävästi</p>	<p>Ammattikorkeakoulututkinnot Alemmat korkeakoulututkinnot Alemman korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettavat korkeakoulutettujen erityispätevyudet Muutama erikoisammattitutkinto</p>

	<p>suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee itsenäiseen kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä</p>	
Taso 7	<p>Hallitsee laaja-alaiset ja pitkälle erikoistuneet oman alansa erityisosaamista vastaavat käsitteet, menetelmät ja tiedot, joita käytetään itsenäisen ajattelun ja/tai tutkimuksen perustana. Ymmärtää alan ja eri alojen rajapintojen tietoihin liittyviä kysymyksiä ja tarkastelee niitä ja uutta tietoa kriittisesti. Kykenee ratkaisemaan vaativia ongelmia tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa, jossa kehitetään uusia tietoja ja menettelyjä sekä sovelletaan ja yhdistetään eri alojen tietoja.</p> <p>Kykenee työskentelemään itsenäisesti alan vaativissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä. Kykenee johtamaan ja kehittämään monimutkaisia, ennakoimattomia ja uusia strategisia lähestymistapoja. Kykenee johtamaan asioita ja/tai ihmisiä. Kykenee arvioimaan yksittäisten henkilöiden ja ryhmien toimintaa. Kykenee kartuttamaan oman alansa tietoja ja käytäntöjä ja/tai vastaamaan muiden kehityksestä.</p> <p>Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä alan että alan ulkopuoliselle yleisölle. Kykenee vaativaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.</p>	<p>Ylemmät ammattikorkeakoulututkinnot</p> <p>Ylemmät korkeakoulututkinnot</p> <p>Ylemmän korkeakoulututkinnon jälkeen suoritettavat korkeakoulutettujen erityispätevydet</p>
Taso 8	<p>Hallitsee laajat kokonaisuudet ja asiayhteydet. Hallitsee edistyneimmät ja/tai erikoistuneimmat sekä syvällisimmät tiedot, taidot ja/tai teoriat, jotka sijoittuvat</p>	<p>Lisensiaatin tutkinnot lukuun ottamatta eläinlääketieteen, hammaslääketieteen ja lääketieteen</p>

<p>oman alan edistyneimmälle ja/ tai erikoistuneimmalle tasolle ja alojen väliselle rajapinnalle. Kykenee luovaan soveltamiseen. Kykenee luomaan uutta tietoa hyvää tieteellistä käytäntöä noudattaen. Kykenee itsenäiseen ja luotettavaan tieteelliseen ja ammatilliseen tutkimustyöhön. Kykenee kehittämään ammatillisia tehtäväalueita ja/tai tieteenalaa. Kykenee uusien ideoiden, teorioiden, lähestymistapojen tai prosessien kehittämiseen ja soveltamiseen vaativimmissa toimintaympäristöissä.</p> <p>Kykenee työskentelemään itsenäisesti alan vaativimmissa asiantuntijatehtävissä tai yrittäjänä. Kykenee johtamaan asioita ja/tai ihmisiä. Kykenee sellaisten synteisien tekemiseen ja kriittiseen arviointiin, joita vaaditaan monimutkaisten ongelmien ratkaisemiseen tutkimus- ja/tai innovaatiotoiminnassa sekä tietojen tai ammattikäytäntöjen laajentamiseen ja uudelleenmäärittelyyn.</p> <p>Kykenee kartuttamaan oman alansa tietoja ja/tai vastaamaan muiden kehityksestä.</p> <p>Valmius jatkuvaan oppimiseen. Osaa viestiä hyvin suullisesti ja kirjallisesti sekä tiedeyhteisölle että yleisölle oman tutkimusalan ja koko tieteenalan ja/tai ammattialan kysymyksistä. Kykenee vaatimaan kansainväliseen viestintään ja vuorovaikutukseen toisella kotimaisella ja vähintään yhdellä vieraalla kielellä.</p>	lisensiaatin tutkintoja Tohtorin tutkinnot Erikoislääkäri Erikoishammaslääkäri Erikoiseläinlääkäri Yleisesikuntaupseeri
--	---